

Dokument s plenarne sjednice

A9-0224/2022

28.7.2022

IZVJEŠĆE

o stanju temeljnih prava u Europskoj uniji 2020. i 2021.
(2021/2186(INI))

Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove

Izvjestitelj: Juan Fernando López Aguilar

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
MIŠLJENJE MANJINE.....	30
MIŠLJENJE ODBORA ZA PREDSTAVKE.....	31
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	42
POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	43

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o stanju temeljnih prava u Europskoj uniji 2020. i 2021. (2021/2186(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji (UEU), posebice njegov članak 2., u kojem je navedeno je da se Unija temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina,
- uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
- uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima, osobito članak 2. stavak 1., članke 20. i 21.,
- uzimajući u obzir Preporuku Komisije (EU) 2021/1534 od 16. rujna 2021. o jamčenju zaštite, sigurnosti i jačanja položaja novinara i drugih medijskih djelatnika u Europskoj uniji¹,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 9. prosinca 2021. o uključivijoj i zaštićenijoj Europi: proširenje popisa područja kriminaliteta u EU-u na govor mržnje i zločine iz mržnje (COM(2021)0777),
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 5. ožujka 2020.: „Unija ravnopravnosti: Strategija za rodnu ravnopravnost 2020.–2025.“ (COM(2020)0152),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 24. lipnja 2020. naslovljenu „Strategija EU-a za prava žrtava (2020.–2025.)“ (COM(2020)0258),
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 12. studenog 2020.: „Unija ravnopravnosti: Strategija za rodnu ravnopravnost 2020.–2025.“ (COM(2020)0698),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. ožujka 2021. o proglašenju EU-a prostorom slobode za osobe LGBTIQ²,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 24. lipnja 2021. o stanju u pogledu seksualnog i reproduktivnog zdravlja i prava u EU-u u kontekstu zdravlja žena³,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 8. srpnja 2021. o povredama prava EU-a i prava građana pripadnika zajednice LGBTIQ u Mađarskoj nakon izmjena zakona koje je donio mađarski parlament⁴,

¹ SL L 331, 20.9.2021., str. 8.

² SL C 474, 21.1.2021., str. 140.

³ SL C 81, 1.3.2022., str. 43.

⁴ SL C 99, 1.3.2022., str. 218.

- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 14. rujna 2021. o pravima pripadnika zajednice LGBTIQ u EU-u⁵,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 7. listopada 2020. o uspostavi mehanizma EU-a za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava⁶,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 18. prosinca 2019. o javnoj diskriminaciji i govoru mržnje protiv pripadnika zajednice LGBTI, uključujući „zone bez LGBTI-ja”⁷,
 - uzimajući u obzir preporuke Frontexove radne skupine za nadzor njegova Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove, kako je navedeno u izvješću odbora od 14. srpnja 2021. o istrazi u svrhu utvrđivanja činjenica o Frontexu u vezi s navodnim kršenjima temeljnih prava,
 - uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija od 4. listopada 2021. naslovljeno „Unija jednakosti: Strategija za ravnopravnost pripadnika zajednice LGBTIQ 2020.-2025.”⁸,
 - uzimajući u obzir raspravu u Odboru za aktualna pitanja Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Europe i njegova naknadna izvješća od 17. Svibnja 2021. naslovljena „Uloga lokalnih vlasti s obzirom na stanje i prava osoba LGBTIQ u Poljskoj” i od 17. lipnja 2021. „Zaštita LGBTI osoba u kontekstu sve raširenijeg govora mržnje i diskriminacije osoba LGBTI: uloga lokalnih i regionalnih vlasti”,
 - uzimajući u obzir izvješća Agencije EU-a za temeljna prava, a posebno njezina izvješća o temeljnim pravima za 2020. i 2021.,
 - uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 2. prosinca 2020. naslovljenu „Strategija za jačanje primjene Povelje o temeljnim pravima u EU-u” (COM(2020)0711),
 - uzimajući u obzir izvješće Komisije od 10. prosinca 2021. naslovljeno „Zaštita temeljnih prava u digitalnom dobu – Godišnje izvješće za 2021. o primjeni Povelje EU-a o temeljnim pravima” (COM(2021)0819),
 - uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir mišljenje Odbora za predstavke,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove (A9-0224/2022),
- A. budući da se u skladu s člankom 2. UEU-a Europska unija temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući i prava pripadnika manjina; budući da institucije EU-a i svaka pojedina država članica moraju poštovati vrijednosti sadržane u članku 2. UEU-a u svim svojim politikama; budući da je Komisija, zajedno s Parlamentom i Vijećem, u skladu s Ugovorima odgovorna za jamčenje poštovanja vladavine prava kao

⁵ SL C 117, 1.3.2022., str. 2.

⁶ SL C 395, 21.1.2021., str. 2.

⁷ SL C 255, 21.1.2021., str. 7.

⁸ SL C 61, 4.2.2022., str. 36.

temeljne vrijednosti Unije te za jamčenje poštovanja i pridržavanja prava, vrijednosti i načela Unije;

- B. budući da se članak 151. UFEU-a odnosi na temeljna socijalna prava kao što su ona utvrđena u Europskoj socijalnoj povelji; budući da Unija još nije pristupila Europskoj konvenciji o ljudskim pravima unatoč obvezi prema kojoj to mora učiniti na temelju članka 6. stavka 2. UEU-a;
- C. budući da su 2020. i 2021. restriktivne mjere za borbu protiv pandemije bolesti COVID-19 utjecale na širok raspon temeljnih prava, kao što su pravo na slobodu kretanja i okupljanja, pravo na privatni i obiteljski život, uključujući zaštitu osobnih podataka, te prava na obrazovanje, rad i socijalnu sigurnost; budući da je pandemija pogoršala postojeće izazove i nejednakosti u svim područjima života, posebno pogodila ranjive skupine, te je potaknula porast rasističkih incidenata;
- D. budući da je pravo na jednako postupanje i nediskriminaciju temeljno pravo sadržano u članku 2. i članku 3. stavku 3. UEU-a, člancima 8., 10., 19. i 157. UFEU-a i člancima 21. i 23. Povelje Europske unije o temeljnim pravima;
- E. budući da naziv „romsko stanovništvo” obuhvaća osobe romskog podrijetla ili podrijetlom iz skupina Kalè, Manuši, Lovari, Rissende, Bajaši, Domare, Kalderaši i Sinti; budući da se novom definicijom romskog stanovništva na bolji način uključuje čak i osobe koje su stigmatizirane nazivom „Cigani”, a nemaju odgovarajuću etničku pripadnost, kao što su Egipćani, Aškali ili Putnici; budući da su romske zajednice i dalje jedna od najranjivijih i najugroženijih skupina u EU-u;
- F. budući da se zdravstvena kriza često koristi kao izgovor za napad na manjine, uključujući migrante, osobe migrantskog podrijetla i Rome, koji su već bili izloženi rasnoj i etničkoj diskriminaciji, govoru mržnje i zločinima iz mržnje; budući da su Romkinje i romska djeca, koji su često izloženi višestrukim ili intersekcijskim oblicima diskriminacije, među najugroženijim skupinama i pojedincima u državama članicama i zemljama pristupnicama i kandidatkinjama jer se u općem stanovništvu suočavaju s još većim preprekama od Roma, i često žive u siromašnim, ruralnim ili urbanim područjima, često neformalnim, naseljenim područjima s ograničenim pristupom obrazovanju, radu i zdravstvenim uslugama, bez pristupa sanitarnim čvorovima i čistoj vodi, s kraćim očekivanim životnim vijekom, što je situacija pogoršana zbog pandemije bolesti COVID-19;
- G. budući da je 20. svibnja 2022. Odbor ministara Vijeća Europe donio preporuku o borbi protiv govora mržnje, koja pruža neobvezujuće smjernice o tome kako riješiti tu pojavu; budući da je novoosnovani Odbor stručnjaka za suzbijanje govora mržnje dobio zaduženje da pripremi nacrt preporuke o govoru mržnje za Odbor ministara do kraja 2023.;
- H. budući da je namjerna usmjerenost na prava određenih manjinskih skupina stvorilo zamah u drugim zemljama o čemu svjedoči nazadovanje u pogledu prava žena i LGBTIQ osoba; budući da su to namjerne strategije usmjerene na slabljenje zaštite temeljnih prava EU-a, kako je utvrđeno u članku 2. UEU-a; budući da je Kongres lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Europe donio rezoluciju u kojoj podsjeća na odgovornost lokalnih vlasti u zaštiti prava osoba LGBTIQ te ih poziva da imenuju

„lokalnog stručnjaka za ravnopravnost i raznolikost“; budući da je Odbor regija iznio brojne prijedloge za aktivnu ulogu lokalnih i regionalnih vlasti u sprečavanju i zaštiti od diskriminacije LGBTIQ osoba;

- I. budući da su tijekom ograničenja kretanja zbog bolesti COVID-19 LGBTIQ osobe, posebno mladi, zbog diskriminacije LGBTIQ osoba bile izložene natprosječnim stopama nasilja u obitelji i rodno uvjetovanog nasilja; budući da su LGBTIQ osobe podložnije beskućništvu, što je pogoršano ograničenjima kretanja zbog bolesti COVID-19;
- J. budući da je sloboda medija jedan od temelja i jamstava funkcionirajuće demokracije i vladavine prava; budući da su sloboda, pluralizam i neovisnost medija te sigurnost novinara ključne sastavnice prava na slobodu izražavanja i informacije te su presudni za demokratsko funkcioniranje EU-a i njegovih država članica; budući da bi javna tijela trebala usvojiti pravni i regulatorni okvir kojim se potiče razvoj slobodnih, neovisnih i pluralističkih medija; budući da je uznemiravanje na internetu, prijetnje i tužbe, posebice protiv istraživačkih novinara, a koji dolaze od istaknutih političara i javnih ličnosti, uključujući članove vlade, u nekim državama i dalje u porastu; budući da su prijavljeni slučajevi političkog uplitanja u medije u diljem država članica; budući da se novinari i dalje suočavaju s preprekama u pristupu javnim informacijama i dokumentima;
- K. budući da je kriminalizacija novinara zbog njihova rada posebno ozbiljno pitanje; budući da se novinari ne bi trebali zatvarati niti bi im se smjelo prijetiti zatvorskom kaznom zbog klevete; budući da države članice ne bi trebale izricati kaznene sankcije za medijske prekršaje, osim u slučajevima kada su ozbiljno narušena druga temeljna prava, te trebaju osigurati da se te sankcije ne primjenjuju protiv novinara na diskriminirajući ili proizvoljan način;
- L. budući da je otkriveno da je nekoliko zemalja, uključujući države članice EU-a, koristilo špijunski softver za nadzor Pegasus protiv novinara, političara i drugih aktera što je iznimno zabrinjavajuće i čini se da potvrđuje opasnost zlouporabe nadzorne tehnologije za potkopavanje ljudskih prava i demokracije;
- M. budući da su zviždači temeljni aspekt slobode izražavanja i da imaju ključnu ulogu u otkrivanju i prijavljivanju prijestupa te jačanju demokratske odgovornosti i transparentnosti; budući da zviždači predstavljaju jedan od ključnih izvora informacija u borbi protiv organiziranog kriminala te pri istraživanju, utvrđivanju i objavljivanju slučajeva korupcije u javnom i privatnom sektoru; budući da odgovarajuća zaštita zviždača na razini EU-a te na nacionalnoj i međunarodnoj razini te prepoznavanje važne uloge zviždača u društvu čine preduvjet za osiguravanje učinkovitosti takve uloge;
- N. budući da neke države članice još uvijek nisu provele sve zahtjeve iz Direktive o audiovizualnim medijskim uslugama⁹, a posebno one koji se odnose na neovisnost nacionalnih regulatora medijskog tržišta;

⁹ Direktiva 2010/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2010. o koordinaciji određenih odredaba utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama o pružanju audiovizualnih medijskih usluga, SL L 95, 15.4.2010., str. 1.

- O. budući da je 24. lipnja 2021. Parlament usvojio sveobuhvatnu rezoluciju o spolnom i reproduktivnom zdravlju i pravima, u kojoj je iznio svoju viziju o tom pitanju u državama članicama; budući da se u rezoluciji priznaju nedostaci, pozdravlja napredak i upućuje širok raspon prijedloga da se svima omogući pristup proizvodima za menstrualnu higijenu, sveobuhvatnom spolnom odgoju, modernoj kontracepciji kao strategiji za rodnu ravnopravnost, sigurnoj i zakonitoj reproduktivnoj skrbi, pristup liječenju plodnosti te skrbi koja se odnosi na majčinstvo, trudnoću i porod za sve;
- P. budući da, u skladu s istraživanjem o nasilju nad ženama koje provela Agencija EU-a za temeljna prava, žrtve nasilja prijavljuju policiji samo najozbiljnije slučajeve nasilja koje su nad njima vršili intimni partneri u 14 % slučajeva, te da dvije trećine žena koje su žrtve sustavno ne prijavljuju nasilje vlastima, ili zbog straha ili zbog nedostatka informacija o pravima koje imaju kao žrtva, ili zbog općenitog vjerovanja da je takvo nasilje privatna stvar o kojoj ne bi trebalo javno govoriti;
- Q. budući da je rodno uvjetovano nasilje ozbiljno kršenje temeljnih ljudskih prava i velika prepreka postizanju rodne ravnopravnosti u društvu; budući da su žene i djevojčice i dalje nerazmjerno pogođene nasiljem temeljenim na spolu, uključujući među ostalim oblicima seksualno nasilje, uznemiravanje i sakaćenje ženskih genitalija, kao i obiteljsko nasilje i nasilje koje vrše intimni partneri; budući da se ti čini nasilja mogu počinuti i u javnosti i u privatnom životu;
- R. budući da je pojava rodno uvjetovanog nasilja na internetu u porastu, pri čemu je u EU-u svaka peta žena u dobi između 18 i 29 godina prijavila da je pretrpjela seksualno uznemiravanje na internetu; budući da digitalna javna sfera mora pružati sigurno okruženje za sve, uključujući žene i djevojčice; budući da u internetskom okruženju ne smije postojati nekažnjivost; budući da je Parlament u dvama zakonodavnim izvješćima o vlastitoj inicijativi pozvao Komisiju da podnese prijedloge o borbi protiv rodno uvjetovanog nasilja i nasilja na internetu te o dodavanju rodno uvjetovanog nasilja kao novog područja kriminaliteta navedenog u članku 83. stavku 1. UFEU-a;
- S. budući da su se u mnogim državama članicama mjere ograničavanja kretanja i ograničavanja društvenih kontakata uvedene tijekom pandemije bolesti COVID-19 počele povezivati s eksponencijalnim povećanjem učestalosti i intenziteta slučajeva nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama, psihološkog nasilja, prisilne kontrole i kibernasilja, te sa 60 % porasta broja hitnih poziva koje su prijavile žrtve nasilja u obitelji; budući da su zahtjev za ostajanjem kod kuće i alarmantni porast tzv. „pandemije u sjeni” rodno uvjetovanog nasilja otežali ženama i djeci pristup učinkovitoj zaštiti, uslugama potpore i pravosuđu te ukazali na to da su resursi i strukture za potporu nedostatni i da su žrtve imale ograničen pristup uslugama potpore, a mnoge su ostale bez odgovarajuće i pravovremene zaštite; budući da bi države članice trebale razmjenjivati najbolje prakse u pogledu posebnih mjera za pružanje pravovremene i pristupačne pomoći žrtvama, uključujući uspostavljanje posebnih sustava za slanje tekstualnih poruka u hitnim slučajevima ili uspostavljanje kontaktnih točaka za pomoć u ljekarnama i supermarketima; budući da se iz raznih razloga, usprkos raširenosti tog fenomena, žrtve i njihove obitelji, prijatelji, poznanici i susjedi u EU-u nedovoljno prijavljuju nasilje nad ženama koje vrše intimni partneri, a posebno tijekom pandemije bolesti COVID-19; budući da postoji značajan nedostatak sveobuhvatnih, usporedivih podataka razvrstanih po spolu, što otežava potpunu procjenu učinka krize;

- T. budući da se prava djece i dalje krše u državama članicama, i to kao posljedica nasilja, zlostavljanja, iskorištavanja, siromaštva, socijalne isključenosti i diskriminacije na temelju vjere, invaliditeta, spola, spolnog identiteta, dobi, etničke pripadnosti, migracije ili boravišnog statusa; budući da je u Europskoj uniji gotovo 25 % djece mlađe od 18 godina u opasnosti od siromaštva ili socijalne isključenosti; budući da siromaštvo djeci oduzima obrazovne mogućnosti, skrb, zdravstvenu zaštitu, primjerenu prehranu i stanovanje, obiteljsku potporu pa čak i zaštitu od nasilja te može imati vrlo dugotrajne učinke; budući da je Agencija EU-a za temeljna prava naglasila da je borba protiv siromaštva djece između ostalog i pitanje temeljnih prava i pravnih obveza; budući da je promicanje prava djece izričit cilj politika i da je Poveljom EU-a o temeljnim pravima utvrđeno da u svakom djelovanju EU-a primarni cilj mora biti zaštita najboljeg interesa djeteta;
- U. budući da je pandemija bolesti COVID-19 na dosad nezabilježen način opteretila djecu i obitelji diljem EU-a, posebno one koji su već u gospodarski ili društveno nepovoljnom položaju; budući da djeci u nepovoljnom socioekonomskom položaju često nedostaje odgovarajuća informatička oprema, pristup internetu te odgovarajući radni prostor i uvjeti, što je pogoršalo postojeće nejednakosti u obrazovanju tijekom pandemije; budući da su pandemija bolesti COVID-19 i mjere poduzete kao odgovor na nju povećale rizik da djeca budu izložena nasilju, uključujući seksualno iskorištavanje i zlostavljanje djece uz pomoć tehnologije; budući da su, iako je podneseno manje zahtjeva za dječji azil, uvjeti prihvata djece i dalje neodgovarajući u nekoliko država članica;
- V. budući da, u skladu s člankom 47. Povelje, temeljno pravo na učinkovit pravni lijek zahtijeva pristup neovisnom sudu; budući da politički utjecaj ili kontrola pravosuđa i slične prepreke neovisnosti sudaca opetovano rezultiraju nemogućnošću pravosuđa da ispuni svoju ulogu neovisne provjere proizvoljnog korištenja ovlasti od strane izvršne i zakonodavne vlasti; budući da je djelotvoran, neovisan i nepristran pravosudni sustav neophodan za jamčenje vladavine prava i zaštitu temeljnih prava i građanskih sloboda građana u EU-u;
- W. budući da je pandemija bolesti COVID-19 pokazala neuspjeh u rješavanju situacije osoba u istražnom zatvoru prije suđenja; budući da su se prakse određivanja istražnog zatvora prije suđenja tijekom pandemije bolesti COVID-19 razlikovale od države članice do države članice, kašnjenja u sudskim saslušanjima i istragama rezultirala su duljim trajanjem istražnog zatvora prije suđenja u mnogim državama članicama; budući da su osobe lišene slobode bile izloženije pandemiji bolesti COVID-19 nego opće stanovništvo zbog ograničenih uvjeta u kojima su živjeli dulje vrijeme; budući da su zatvaranje sudova i/ili kašnjenja saslušanja i istraga uzrokovali zbunjenost i nesigurnost za osumnjičenike, posebno one u istražnom zatvoru koji nisu imali gotovo nikakvu ideju o tome kada će se održati suđenje i koliko će još biti u istražnom zatvoru;
- X. budući da međunarodno pravo potvrđuje da se pojedinac ne može zadržati samo zbog toga što je tražitelj azila; budući da se zadržavanje stoga mora primjenjivati samo kao krajnja mjera i samo u opravdanu svrhu; budući da za osobe bez državljanstva de jure i de facto njihov nedostatak pravnog statusa ili dokumentacije znači da postoji opasnost da će ih se zadržati na neodređeno vrijeme, što je prema međunarodnom pravu nezakonito;

- Y. budući da strategija EU-a za prava žrtava (2020. – 2025.) mora osigurati okvir za djelovanje kako bi se spriječilo pravna i socijalna nekažnjivost, čime bi se povećala sigurnost i zaštita temeljnih prava svih građana EU-a;
- Z. budući da je očuvanje bioraznolikosti i ekosustava ključno za razvoj otporan na klimatske promjene, a razdoblje 2021. – 2030. proglašeno je UN-ovim desetljećem obnove ekosustava; budući da je Komisija objavila da je donošenje ključnih zakonodavnih inicijativa o zaštiti okoliša, uključujući vodeći zakon o obnovi prirode, moralo biti odgođeno za nekoliko mjeseci; budući da se europskim zelenim planom nastoji zaštititi, očuvati i povećati prirodni kapital EU-a te zaštititi zdravlje i dobrobit njegovih građana od rizika i učinaka povezanih s okolišem; budući da će niz predloženih zakonodavnih inicijativa imati pozitivan učinak na razinu zaštite okoliša, kako je sadržano u članku 37. Povelje;

Vladavina prava i temeljna prava

1. ističe činjenicu da je vladavina prava temelj demokracije, održava diobu vlasti, osigurava odgovornost, doprinosi povjerenju u javne institucije i jamči načela zakonitosti, pravne sigurnosti, zabranu proizvoljne naravi izvršnih vlasti, neovisnost sudova, nepristranost te jednakost pred zakonom; naglašava da su vladavina prava i neovisnost sudova osobito važni kako bi građani mogli uživati svoja temeljna prava i slobode;
2. ponavlja da su vladavina prava, sloboda medija i pluralizam te učinkovita borba protiv korupcije temelj naših društava i temeljne vrijednosti EU-a koje utječu na sva temeljna prava; međutim, sa žaljenjem napominje da se ta načela kontinuirano krše u nekim državama članicama i da predstavljaju ozbiljnu prijetnju pravednoj, pravnoj i nepristranoj raspodjeli sredstava EU-a;
3. smatra da je vladavina prava usko povezana s poštovanjem demokracije i temeljnih prava te ističe da pogoršanje bilo koje od tih vrijednosti predstavlja napad na stupove Unije kako je utvrđeno u UEU-u; ponavlja svoje brojne pozive da se proširi domet Komisijinih godišnjih izvješća o vladavini prava kako bi se obuhvatile sve vrijednosti iz članka 2. UEU-a u svrhu pružanja cjelovita pregleda stanja u svim državama članicama; poziva Komisiju da iskoristi sve alate koji su joj na raspolaganju, uključujući postupak predviđen u okviru mehanizma uvjetovanosti u pogledu vladavine prava, kako bi se suočila s tim kršenjima načela vladavine prava, demokracije i temeljnih prava;
4. oštro osuđuje teška kršenja načela vladavine prava u nekim državama članicama koja prouzročuju ozbiljnu opasnost u pogledu temeljnih prava i sloboda; smatra da su u nekim slučajevima ta kršenja sustavne prirode; ističe povezanost pogoršanja standarda vladavine prava i kršenja temeljnih prava, kao što su kršenja počinjena u području pravosuđa, napadi na novinare i slobodne medije, uključujući prekomjernu upotrebu sile tijela kaznenog progona na prosvjedima i na granicama EU-a, nedostatak jamstava i zakonitog postupanja za zatvorenike, poticanje mržnje političkih aktera, povećanje ovlasti tijela za provođenje masovnog nadzora i masovnog prikupljanja presretnih podataka te ograničenja nametnuta organizacijama civilnog društva koje primaju inozemna financijska sredstva ili na temelju njihove vjerske pripadnosti; nadalje osuđuje napore nekih vlada država članica da oslabe razdvajanje ovlasti i neovisnost

sudstva; izražava osobito duboku zabrinutost zbog odluka kojima se dovodi u pitanje nadređenost europskog prava te poziva Komisiju da iskoristi sva dostupna sredstva i poduzme mjere protiv tih napada;

5. ističe da je u skladu s člankom 2. UEU-a, EU unija utemeljena na vladavini prava i da je provedba prava EU-a ključna kako bi se osiguralo da građani mogu ispravno koristiti svoja temeljna prava; u tom pogledu žali zbog toga što se Komisija manje koristi svojim provedbenim alatima, posebno pokrećući sve manji broj postupaka zbog povrede prava; Napominje stoga da se građani EU-a stoga sve više moraju okretati sudskim postupcima kako bi ostvarili uživanje svojih temeljnih prava; poziva Komisiju da podupre te sudske postupke uspostavom namjenskog fonda za financijsku pomoć za strateške sporove za prava iz Povelje.
6. naglašava da se, unatoč brojnim rezolucijama i izvješćima te unatoč nekoliko postupaka zbog povrede prava i odluka Suda Europske unije i Europskog suda za ljudska prava (ESLJP) 2020. i 2021., stanje u pogledu vladavine prava u Europskoj uniji i dalje pogoršava; žali zbog toga što Komisija nije mogla na odgovarajući način odgovoriti na višestruke zabrinutosti Parlamenta u vezi s demokracijom, vladavinom prava i temeljnim pravima u nekoliko država članica; naglašava potrebu za sveobuhvatnim praćenjem i provedbom usklađenosti sa svim vrijednostima iz članka 2. UEU-a; poziva Komisiju da uključi sveobuhvatno praćenje u godišnje izvješće o demokraciji, vladavini prava i temeljnim pravima kao dio mehanizma EU-a o demokraciji, vladavini prava i temeljnim pravima;
7. naglašava da je ključno da se sudske kazne izvršavaju, kako na nacionalnoj razini tako i na razini EU-a, te osuđuje nepoštivanje presuda Suda Europske unije i nacionalnih sudova od strane dotičnih javnih tijela; naglašava da se presude Suda Europske unije moraju provesti pravodobno i što je prije moguće u skladu s Ugovorima, posebno one presude kojima se nastoji spriječiti diskriminacija na temelju spola, rase, boje kože, etničkog ili socijalnog podrijetla, genetskih obilježja, jezika, vjere ili uvjerenja, političkog ili bilo kojeg drugog mišljenja, pripadnosti nacionalnoj manjini, imovine, rođenja, invaliditeta, dobi ili spolne orijentacije;
8. ponavlja da je korupcija ozbiljna prijetnja demokraciji, vladavini prava i pravednom postupanju prema svim građanima; ističe vezu između korupcije i kršenja temeljnih prava u brojnim područjima kao što su neovisnost pravosuđa, sloboda medija i sloboda izražavanja novinara i zviždača, zatvorske ustanove, pristup socijalnim pravima i trgovanje ljudima; poziva institucije EU-a i države članice da se odlučno bore protiv korupcije te da razvijaju učinkovite instrumente za sprečavanje, suzbijanje i sankcioniranje korupcije, za borbu protiv prijevara i za redovni nadzor uporabe javnih sredstava; poziva Komisiju da bez odgode nastavi s godišnjim praćenjem i izvješćivanjem o borbi protiv korupcije u institucijama EU-a i državama članicama;
9. ističe da nedjelovanje i blagi pristup prema oligarhijskim strukturama i sustavnom kršenju vladavine prava oslabljuje cijelu Europsku uniju i narušava povjerenje njezinih građana; ističe da je potrebno osigurati da novac poreznih obveznika nikada ne završi u džepovima onih koji potkopavaju zajedničke vrijednosti EU-a;
10. ističe činjenicu da su hitne mjere koje su rezultirale koncentracijom ovlasti i

odstupanjima od temeljnih prava povećale rizik od korupcije; poziva države članice da pojačaju napore kako bi osigurale da se odgovarajuće zakonodavstvo i institucionalni okviri za borbu protiv korupcije učinkovito primjenjuju u praksi te da vlade djeluju transparentno i odgovorno; u tom pogledu poziva države članice da pomno slijede smjernice koje je Skupina država protiv korupcije (RECO) Vijeća Europe izdao 2020. kako bi se spriječili rizici od korupcije u kontekstu pandemije;

11. žali zbog činjenice da strukturni problemi u nekim državama članicama u vezi s neovisnošću pravosuđa i autonomijom tužiteljstava potkopavaju pristup građana pravdi i negativno utječu na njihova prava i slobode; podsjeća da nedostaci u vladavini prava u jednoj državi članici utječu na Uniju u cjelini i da utječu na prava svih ljudi u EU-u; poziva države članice i institucije EU-a da zaštite suce i državne odvjetnike od političkih napada i svih pokušaja nanošenja pritiska na njih kojima se pokušava ugroziti njihov rad;
12. ističe da, u skladu s člankom 47. Povelje, temeljno pravo na djelotvoran pravni lijek zahtijeva pristup neovisnom sudu; primjećuje sve veće izazove koje predstavljaju nacionalni ustavni sudovi i neki političari; ustraje u tome da države članice moraju u potpunosti poštovati pravo EU-a i međunarodno pravo, kao i presude Suda Europske unije i Europskog suda za ljudska prava, uključujući one koje se odnose na neovisnost pravosuđa; osuđuje niz država članica, uključujući Poljsku i Mađarsku, zbog nepoštivanja brojnih zakona EU-a i presuda europskog suda; poziva države članice da poštuju ključnu ulogu Suda Europske unije i Europskog suda za ljudska prava i da poštuju njihove odluke;
13. ponovno izražava osudu prakse progona i uznemiravanja sudaca koji se kritički izražavaju o poljskoj vladi; poziva poljsku vladu da temeljito reformira stegovni sustav za suce u skladu s presudama Europskog suda za ljudska prava i da vrati na posao sve suce koje je nezakonito stegovno vijeće Vrhovnog suda smijenilo s položaja, uključujući one suce koji i dalje ne mogu donositi presude iako su se uspješno žalili na njihovu suspenziju na sudu koju je provelo vijeće; poziva poljske vlasti da poštuju različite presude Suda Europske unije i Europskog suda za ljudska prava u vezi sa sastavom i organizacijom nelegitimnog „Ustavnog suda” i Stegovnog vijeća Vrhovnog suda kako bi se poštovali standardi neovisnosti pravosuđa na koje se Poljska obvezala;
14. pozdravlja postupke zbog povrede prava koje je Komisija pokrenula protiv Mađarske i Poljske kao dio paketa o povredama za srpanj 2021. u vezi s poštovanjem ljudskih prava LGBTIQ osoba i povredama prava Unije, što je bio prvi put da je Komisija izričito pokrenula postupke zbog povrede prava kako bi zaštitila svoja prava; prima na znanje obrazloženo mišljenje Komisije upućeno mađarskoj vladi o zakonu protiv zajednice LGBTIQ i odgovor vlade te poziva Komisiju da nastavi s postupkom zbog povrede prava upućivanjem predmeta Sudu Europske unije; prima na znanje odluku Visokog suda u Budimpešti kojom se poništava obveza tiskanja izjave o ograničenju odgovornosti u dječjim knjigama u Mađarskoj te poziva Komisiju da prati razvoj tog predmeta kako bi ocijenila sljedeće potrebne korake u povredi; zabrinut je zbog nepostojanja daljnjih mjera u pogledu postupaka zbog povrede prava u poljskim „zonama bez LGBT-ja” i nepostojanja iskrene suradnje poljskih vlasti te poziva Komisiju da vladi pošalje obrazloženo mišljenje;

15. napominje da je Parlament u skladu s člankom 265. UFEU-a u listopadu 2021. pokrenuo pravni postupak protiv Komisije pred Sudom Europske unije zbog njezina propuštanja djelovanja i neprimjene Uredbe o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava¹⁰, što je zatražio u dvjema rezolucijama 2021., nakon što je Komisija ponudila nezadovoljavajuće odgovore i pokušala odugovlačenjem dobiti na vremenu; žali zbog činjenice da do kraja 2021. Komisija još nije odgovorila na poziv Parlamenta da primjeni članak 6. stavak 1. Uredbe te je samo Mađarskoj i Poljskoj poslala zahtjeve za informacijama;
16. ponavlja svoje stajalište o Uredbi o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava, koja je stupila na snagu 1. siječnja 2021. i koja se u cijelosti izravno primjenjuje u Europskoj uniji i svim njezinim državama članicama za sva sredstva iz proračuna EU-a, uključujući sredstva koja su otad dodijeljena preko NextGenerationEU u iznosu 800 milijardi EUR privremenog Instrumenta za oporavak i otpornost; podsjeća da Uredba o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava pruža jasnu definiciju vladavine prava koja se mora tumačiti u odnosu na druge vrijednosti Unije, uključujući temeljna prava i nediskriminaciju; smatra da diskriminacija manjina pod pokroviteljstvom države ima izravan učinak na projekte za koje države članice odlučuju hoće li na njih potrošiti sredstva EU-a te stoga izravno utječe na zaštitu financijskih interesa Unije; poziva Komisiju da odmah pokrene postupak iz članka 6. stavka 1. Uredbe o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava;
17. podsjeća na to da još nije pružen odgovarajući odgovor na inicijativu Parlamenta o uspostavi mehanizma EU-a za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava koji bi trebao biti uređen međuinstitucijskim sporazumom između Parlamenta, Komisije i Vijeća; poziva Komisiju i Vijeće da odmah započnu pregovore s Parlamentom o međuinstitucijskom sporazumu u skladu s člankom 295. UFEU-a;
18. prepoznaje ključnu ulogu organizacija civilnog društva u promicanju i zaštiti vrijednosti EU-a utvrđenih u članku 2. UEU-a i Povelji o temeljnim pravima; naglašava njihov ključan doprinos poštivanju načela vladavine prava u državama članicama, davanje glasa ranjivim i marginaliziranim osobama te osiguravanje pristupa ključnim socijalnim uslugama; priznaje da je zdrav prostor za građansko djelovanje preduvjet za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava; naglašava da bi se Unija stoga trebala obvezati na očuvanje i poticanje prostora za građansko djelovanje na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini, među ostalim donošenjem namjenske strategije u tu svrhu;
19. pozdravlja brzu uspostavu učinkovitog, neovisnog i potpuno operativnog Ureda europskog javnog tužitelja u svrhu jačanja borbe protiv prijevara u Europskoj uniji; ističe da je važno podržavati i jačati suradnju između institucija EU-a, država članica, Europskog ureda za borbu protiv prijevara i Ureda europskog javnog tužitelja;
20. podsjeća da je pandemija bolesti COVID-19, posebno tijekom ranijih faza, dovela do teškog kršenja slobode kretanja i slobode rada te pogoršanja radnih i životnih uvjeta, među ostalim za sezonske i prekogranične radnike diljem Unije; poziva države članice da osiguraju da se ograničenja temeljnih prava koja proizlaze iz pandemije ukinu čim to

¹⁰ Uredba (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije, SL L 433 I, 22.12.2020., str. 1.

stanje javnog zdravlja dopusti te da se u potpunosti ponovno uspostave sva prava i slobode;

21. ističe nazadovanje u pogledu vladavine prava u mnogim državama članicama u različitim razdobljima i na različitim razinama vlasti, od izvršne razine putem postupaka kao što je ubrzana provedba zakona tijekom izvanrednih stanja do lokalne razine, kao što su raširene zloporabe od strane policijskih tijela; podsjeća da bi upotrebu diskrecijskih ovlasti trebalo kontrolirati sudskim ili drugim neovisnim preispitivanjima te da bi dostupni pravni lijekovi trebali biti jasni i lako dostupni, posebice u slučaju zlopotrebe, uključujući pristup pravobranitelju ili drugi oblik nesporne nadležnosti; poziva države članice da uspostave mehanizme za sprečavanje, ispravljanje i kažnjavanje zloporabe diskrecijskih ovlasti i da pruže odgovarajuće razloge za svoje odluke, posebno kada one utječu na prava pojedinaca;
22. zabrinut je zbog toga što su pandemija bolesti COVID-19 i odgovori na nju imali dosad nezabilježen učinak na funkcioniranje sudova i mogućnost ostvarivanja prava na obranu jer je sposobnost odvjetnika da se savjetuju sa svojim klijentima bila ozbiljno ograničena; ističe činjenicu da je pristup policijskim postajama i sudovima bio strogo ograničen te da su mnoge sudske rasprave odgođene ili premještene na internet; naglašava da su te mjere imale ozbiljne posljedice na sposobnost uhićenih, kazneno gonjenih ili pritvorenih osoba da ostvaruju svoje pravo na pošteno suđenje;
23. naglašava da pandemija bolesti COVID-19 ne oslobađa tijela kaznenog progona od njihove obveze da pažljivo odvagnu interese o kojima je riječ i da svoje ovlasti koriste na način koji je u skladu s njihovim obvezama u pogledu ljudskih prava; podsjeća da u slučajevima kršenja ljudskih prava povezanim s policijskim nadzorom i uporabom sile države članice moraju provesti brze, temeljite, učinkovite i neovisne istrage te osigurati da svi odgovorni snose posljedice putem pravednih suđenja;
24. izražava zabrinutost zbog utjecaja krize prouzročene pandemijom bolesti COVID-19 na osobe u pritvoru; naglašava da su neke države članice donijele mjere za smanjenje broja zatvorenika, ali često samo na privremenoj osnovi; ističe činjenicu da se EU suočava s dugotrajnom krizom prenapučenosti zatvora, koja je uglavnom potaknuta prekomjernom upotrebom istražnog zatvora¹¹; zabrinut je zbog sve većih problema s mentalnim zdravljem među osobama u istražnom zatvoru; podsjeća da je zadržavanje pravno nedužnih osoba u istražnom zatvoru prihvatljivo samo kao iznimna krajnja mjera i poziva države članice da ograniče oslanjanje na istražni zatvor i pronadu alternative; naglašava potrebu za standardima EU-a o istražnom zatvoru kojima se treba utvrditi minimalna kazna potrebna prije određivanja mjere istražnog zatvora kako bi se izuzeli maloljetni prijestupnici; mišljenja je da se pojedinci ne bi trebali zadržavati u zatvoru čekajući suđenje dulje od zakonskog ograničenja te da se suđenja moraju održati u razumnom roku; poziva Komisiju da predloži minimalne standarde za zatvorske uvjete i uvjete pritvora u EU-u;

Pravo na jednako postupanje

25. sa zabrinutošću naglašava da se diskriminacijske prakse i dalje provode na temelju

¹¹ Fair Trials, 'Europe: Increase in pre-trial detention rates erodes rule of law' (Poštena suđenja, „Europa: Povećanje stope istražnog zatvora narušava vladavinu prava“), 28. travnja 2021.

spola, rase, boje kože, etničkog ili socijalnog podrijetla, genetskih obilježja, jezika, vjeroispovijesti ili uvjerenja, političkog ili bilo kakvog drugog mišljenja, pripadnosti nacionalnoj manjini, imovine, rođenja, invaliditeta, dobi, seksualne orijentacije i rodnog identiteta; poziva Komisiju da promiče javne politike usmjerene na sprječavanje takve diskriminacije i da osigura da se Okvirna odluka Vijeća 2008/913/JHA o borbi protiv rasizma i ksenofobije¹² pravilno i u potpunosti provodi; vjeruje da bi Komisija trebala pokrenuti postupke zbog povrede protiv država članica koje to ne učine;

26. ističe da, prema godišnjim izvješćima Agencije EU-a za temeljna prava o temeljnim pravima, mnoge države članice slijede diskriminirajuće institucionalne prakse, politike i zakone; poziva Komisiju i države članice da osiguraju potpunu provedbu i primjenu zakonodavstva o suzbijanju diskriminacije, da pokrenu postupke zbog povrede protiv država članica koje ne prenose ili u potpunosti ne provode zakonodavstvo EU-a o suzbijanju diskriminacije te da pojačaju mjere za sprječavanje institucionalne diskriminacije, posebno od tijela za provođenje zakona i pravosudnog sustava, što može imati ozbiljniji učinak na pojedince iz skupina u ranjivijem položaju; podsjeća na hitnu potrebu da se horizontalnim i intersekcijskim pristupom proširi zaštita od diskriminacije izvan okvira zapošljavanja; potiče Komisiju i Vijeće da bez daljnje odgode i bez snižavanja standarda deblokiraju Direktivu o jednakom postupanju;
27. naglašava da bi, u skladu s izvješćem o temeljnim pravima Agencije za temeljna prava za 2021., države članice trebale znatno poboljšati učinkovitost svojih mjera i institucijskih mehanizama za ispravnu i potpunu primjenu Direktive o rasnoj jednakosti¹³, posebno povećanjem neovisnosti tijela za ravnopravnost osiguravanjem da imaju odgovarajuće ovlasti i resurse potrebne za učinkovito provođenje zadaća koje su im dodijeljene zakonodavstvom EU-a o nediskriminaciji;
28. potiče Komisiju da pojača svoje napore u borbi protiv rasizma, uključujući predlaganje ambicioznog zakonodavstva; nadalje poziva Komisiju da osigura odgovarajuće postupanje u skladu s akcijskim planom EU-a za antirasizam za razdoblje 2020. - 2025.¹⁴ i da uspostavi učinkovite mehanizme praćenja i evaluacije za mjerenje napretka;
29. pozdravlja činjenicu da je Komisija imenovala koordinatora za prava žrtava, usvojila svoju prvu strategiju za prava žrtava i uspostavila platformu za prava žrtava; naglašava, međutim, da u nekoliko država članica i dalje postoje izazovi u pogledu pristupa pravosuđu, posebno za žrtve u ranjivom položaju, te u pogledu neovisnosti pravosuđa;
30. poziva na uspostavu osviještene politike u području suradnje i koordinacije politika EU-a i nacionalnih politika ravnopravnosti, čime bi se osiguralo da se svi oblici diskriminacije, posebno one vrste koje se preklapaju, uzimaju u obzir pri preispitivanju i donošenju politika, među ostalim redovitim i transparentnim procjenama učinka na ravnopravnost u skladu s jasnim ciljevima i rokovima, utemeljenima na dokazima i upotrebom pokazatelja uspješnosti; poziva na uspostavu bliske suradnje s relevantnim

¹² Okvirna odluka Vijeća 2008/913/PUP od 28. studenoga 2008. o suzbijanju određenih oblika i načina izražavanja rasizma i ksenofobije kaznenopravnim sredstvima, SL L 328, 6.12.2008., str. 55.

¹³ Direktiva Vijeća 2000/43/EZ od 29. lipnja 2000. o provedbi načela jednakog postupanja prema osobama bez obzira na njihovo rasno ili etničko podrijetlo, SL L 180, 19.7.2000., str. 22.

¹⁴ Komunikacija Komisije od 18. rujna 2020.: „Unija ravnopravnosti: akcijski plan EU-a za antirasizam za razdoblje 2020.–2025.“ (COM(2020)0565).

dionicima, organizacijama za potporu, zajednicama i osobama koje se suočavaju s diskriminacijom te da se istodobno osiguraju odgovarajuća sredstva za poduzimanje mjera i praćenje;

31. osuđuje porast napada na pripadnike skupine LGBTIQ i potiče države članice i Komisiju da poduzmu mjere kako bi se zaustavili ti napadi i zajamčila stvarna ravnopravnost LGBTIQ osoba u svim područjima;
32. osuđuje pristup nekih vlada država EU-a da donose zakonodavstvo u ubrzanim postupcima bez javnih savjetovanja ili, u iznimnim slučajevima, čak i ustavne promjene kao način legitimizacije diskriminirajućih politika koje se inače ne bi mogle zakonski urediti, kao što su odredbe koje su posebno usmjerene na pripadnike zajednice LGBTIQ; napominje da su izmjene mađarskog ustava i zakona protiv zajednice LGBTIQ koji je mađarski parlament donio u lipnju 2021. istaknuti primjeri zadiranja u pravo na jednako postupanje i načelo nediskriminacije; pozdravlja činjenicu da je 18 država članica objavilo zajedničku izjavu u kojoj se osuđuju izmjene mađarskog zakona o zaštiti djece usmjerene protiv zajednice LGBT; pozdravlja činjenicu da je 16 država članica ponovilo svoju potporu borbi protiv diskriminacije LGBTIQ osoba; naglašava da promicanje europskog projekta nedvojbeno uključuje promicanje tolerancije, prihvaćanja, nediskriminacije i jednakog postupanja;
33. zabrinut je zbog izvješća o prekomjernoj sili, policijskoj brutalnosti i neprimjerenom ponašanju protiv Roma diljem EU-a, u skladu s nalazima Agencije EU-a za temeljna prava iz 2020., koji su također pokazali da romsko stanovništvo mora podnositi rašireno siromaštvo, neprimjerene životne uvjete, loše zdravlje, isključenost s tržišta rada i uznemirivanje. osuđuje ustrajnu socijalnu isključenost i antiromizam koji dovode do nerazmjerne kriminalizacije romskog stanovništva i poziva Komisiju da predloži bolje zakonodavstvo i posebne političke mjere kako bi se spriječili takvi incidenti i postigla pravda za žrtve, uz stavljanje borbe protiv antiromizma u središte politika EU-a;
34. žali zbog činjenice da znatan broj Roma u EU-u i dalje živi u marginaliziranim naseljima u iznimno nesigurnim uvjetima i u vrlo lošim socioekonomskim okolnostima te često nema pristup čistoj pitkoj vodi, električnoj energiji, sigurnom i primjerenom stanovanju, obrazovanju, zapošljavanju, zdravstvenoj skrbi, kanalizaciji i prikupljanju otpada; podsjeća da se situacijom u romskim naseljima očito krše ljudska prava i temeljna prava te da ona ima ozbiljne posljedice, posebno za romsku djecu; apelira na države članice da slijede preporuku Vijeća o jednakosti, uključivanju i sudjelovanju Roma¹⁵, kao i Strateški okvir EU-a za jednakost, uključivanje i sudjelovanje Roma za razdoblje 2020. - 2030.¹⁶ te da u tu svrhu u potpunosti iskoriste financijska sredstva EU-a i nacionalna sredstva; poziva Komisiju da pojača praćenje napretka država članica i u skladu s time poduzme daljnje korake;
35. žali zbog činjenice da je praksa segregacije djece manjinskih skupina u školama i dalje velik problem u Europi; naglašava da takve prakse često proizlaze iz pogrešne dijagnoze intelektualnih teškoća kod djece na temelju njihovih društvenih ili osobnih okolnosti;

¹⁵ Preporuka Vijeća od 12. ožujka 2021. o jednakosti, uključivanju i sudjelovanju Roma, SL C 93, 19.3.2021., str. 1.

¹⁶ Komunikacija Komisije od 7. listopada 2020.: „Unija ravnopravnosti: strateški okvir EU-a za jednakost, uključivanje i sudjelovanje Roma” (COM(2020)0620).

poziva države članice da ojačaju svoje uključive politike kako bi spriječile te diskriminatorne prakse, namjerne i nenamjerne, te da uspostave nadzorne mehanizme kako bi preispitale i, prema potrebi, poništile odluke u pogledu dijagnoza;

36. poziva države članice da osiguraju odgovarajuće sudjelovanje tijela za socijalnu i pravnu zaštitu u pogledu djece i socijalnog skrbništva u marginaliziranim romskim zajednicama kako bi se osiguralo da djeca dobiju zaštitu i skrb koja im je potrebna za njihovu dobrobit i razvoj, uz poštovanje njihovih najboljih interesa, te da uspostave postupke prilagođene različitim potrebama marginaliziranih romskih zajednica kako bi izvršavali svoje dužnosti na isti način kao i za djecu većinskog stanovništva;
37. ističe da se novim strateškim okvirom EU-a za jednakost, uključivanje i sudjelovanje Roma postavljaju ambiciozni ciljevi u sedam ključnih područja: nediskriminacija, uključenost, sudjelovanje, obrazovanje, zapošljavanje, zdravlje i stanovanje te služi kao snažniji okvir za praćenje, s nizom odredivih i mjerljivih ciljeva za praćenje napretka; potiče Komisiju da osigura odgovarajuće praćenje strategije i napretka; nadalje potiče Komisiju i države članice da provode zabranu rasnog ili etničkog profiliranja u tijelima kaznenog progona, u okviru protuterorističkih mjera i migracijskih kontrola kao i zabranu policijskog nasilja te da zajamče odgovornost;
38. zabrinut je da su teroristička i protuteroristička politika mogle dovesti do diskriminacije i neprijateljstva usmjerenih protiv određenih skupina, uključujući zajednice nebijelaca, muslimanske zajednice, antirasističke pokrete, aktiviste i organizacije; žali što u nekim slučajevima te politike uključuju delegitimizaciju, kriminalizaciju ili pokušaj kriminalizacije političkih, vjerskih i drugih diskursa, što bi moglo rezultirati diskriminirajućom praksom provedbe zakona, kao što je rasno i vjersko profiliranje, te širim društvenim učincima kao što su autocenzura i smanjenje prostora za civilno društvo;
39. pozdravlja odluku Komisije da organizira javno savjetovanje o ažuriranju Direktive 2012/29/EU o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela¹⁷ u sklopu strategije EU-a o pravima žrtava (2020. - 2025.), s ciljem učinkovitog jačanja pomoći i zaštite koja se pruža žrtvama, uključujući žrtve terorizma, te prepoznavanja važnosti očuvanja njihova dostojanstva; traži od relevantnih institucija da uvedu zaštitne mjere kako bi se spriječila bilo kakva daljnja viktimizacija koja proizlazi iz poniženja i napada na sliku žrtava koji dolaze iz dijelova društva povezanih s napadačem;
40. ponovno poziva sve institucije EU-a i države članice da se učinkovito pozabave izazovima kao što su seksualno iskorištavanje djece, dječja pornografija, zaštita djece migranata bez pratnje, položaj institucionalizirane djece s invaliditetom, zaštita djece koja su pretrpjela zlostavljanje u obitelji i iskorištavanje na radnom mjestu i nestala djeca;
41. pozdravlja činjenicu da je, u skladu s preporukama Parlamenta, Komisija donijela ambicioznu strategiju za prava osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. - 2030.¹⁸;

¹⁷ Direktiva 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela, SL L 315, 14.11.2012., str. 57.

¹⁸ Komunikacija Komisije od 3. ožujka 2021.: „Unija ravnopravnosti: Strategija za prava osoba s invaliditetom

ponovno potvrđuje temeljnu važnost provedbe predloženih mjera i daljnjeg razvoja nacionalnih mjera kako bi se osiguralo da osobe s invaliditetom nisu u nepovoljnom položaju i da ih se ne diskriminira u pogledu zapošljavanja, obrazovanja i socijalne uključenosti te da su njihova prava predviđena Konvencijom UN-a o pravima osoba s invaliditetom u potpunosti zajamčena;

42. duboko je zabrinut zbog povećanja siromaštva i socijalne isključenosti, posebno kao posljedice pandemije bolesti COVID-19, kao i zbog govora mržnje i zločina iz mržnje; izražava dodatnu zabrinutost zbog posebnog i dosad nezabilježenog pritiska koji je pandemija posebno stavila na pojedince u ranjivom položaju, uključujući žene, pojedince iz skupina koje su predmet rasizacije, migrante i osobe s invaliditetom; izražava duboku zabrinutost da se kriza uzrokovana bolešću Covid-19 sve više koristi kao izgovor za napad na ranjive skupine, uključujući migrante, osobe migrantskog podrijetla i Rome, koji su već bili izloženi rasnoj i etničkoj diskriminaciji, govoru mržnje i zločinima iz mržnje;
43. naglašava da je pandemija bolesti COVID-19 pokazala velike nedostatke u kapacitetima i pripravnosti sustava zdravstvene zaštite, obrazovanja, zapošljavanja i socijalne zaštite država članica; čvrsto vjeruje da države članice moraju znatno poboljšati svoje sustave zdravstvene skrbi, socijalne skrbi i socijalne pomoći kako bi se osiguralo da pružaju punu potporu svima, osobito ranjivijim osobama, čak i tijekom krize, čime bi se na odgovarajući način zaštitila zdravstvena, gospodarska i socijalna prava za sve;
44. žali zbog činjenice da je pandemija bolesti COVID-19 nerazmjerno pogodila marginalizirane romske zajednice zbog loših stambenih uvjeta, ograničenog pristupa vodi, struji i sanitarnim čvorovima te nedostatka pristupa internetu i odgovarajuće informatičke opreme, zbog čega mlađi Romi zaostaju za školskim obrazovanjem još i više; posebno je zabrinut što je utjecaj pandemije bolesti COVID-19 na romsko stanovništvo doveo do povećanja nejednakosti i potaknuo predrasude, uključujući slučajeve policijskog nasilja; sa žaljenjem primjećuje da je romska populacija u mnogim prilikama bila žrtveno janje tijekom pandemije; napominje da su bili izloženi stigmatizaciji, diskriminaciji i govoru mržnje kojim se virus povezuje s njihovom etničkom pripadnošću; žali zbog činjenice što su neki mediji i društvene mreže često prikazivali Rome kao opasnost za javno zdravlje i kao odgovorne za širenje virusa; poziva Komisiju i države članice da pojačaju svoje politike rješavanja problema siromaštva i socijalne isključenosti koju romske zajednice moraju podnositi, s posebnim naglaskom na pravima Romkinja i romske djece;
45. naglašava da je stanovanje temeljna potreba i da je pristup stanovanju, posebice pomoći za stanovanje, temeljno pravo jer građani bez stambenog prostora ne mogu u potpunosti sudjelovati u društvu niti iskoristiti sva svoja temeljna prava; poziva države članice da bez odgode prihvate da budu obvezane člankom 31. revidirane Europske socijalne povelje o pravu na stanovanje; izražava osobitu zabrinutost zbog toga što su mladi lišeni pristupa stanovanju zbog golemog povećanja cijena stambenih nekretnina, posebno u određenim urbanim područjima;
46. uviđa da je siromaštvo još jedan oblik diskriminacije koji dovodi do kršenja temeljnih prava, posebno onih skupina čija su prava već najviše pogođena, kao što su žene,

2021. - 2030.“ (COM(2021)0101).

migranti, crnci, nebijelci, etničke manjine, zajednica LGBTIQ i djeca; ističe posebnu ranjivost djece i utjecaj koji siromaštvo ima na njih te na njihov fizički i psihički razvoj; poziva Komisiju, Vijeće i države članice da razviju politike za smanjenje siromaštva, s posebnim naglaskom na djecu; poziva države članice da svima zajamče pristup zdravstvenoj skrbi, kvalitetnom obrazovanju i stanovanju pod jednakim uvjetima te da stanu na kraj smanjenju javnih usluga, što je dovelo do viših stopa siromaštva i, prije svega, nejednakosti; podsjeća da su gospodarska i socijalna prava temeljna prava; ponavlja svoj poziv Vijeću i Komisiji da pri izradi prijedloga gospodarske politike razmotre temeljna prava;

47. naglašava da bi države članice trebale poduzeti korake kako bi zajamčile pravo na kvalitetna radna mjesta koja se mogu uskladiti s osobnim i obiteljskim životom i razvojem jer je to najbolji način da se okonča siromaštvo; priznaje da je to pravo očito prekršeno u slučaju radnog iskorištavanja i zlostavljanja; poziva države članice da ojačaju inspekcije rada i poduzmu mjere za zaustavljanje zlostavljanja radne snage; poziva Komisiju da razmotri korake potrebne za pristupanje EU-a Europskoj socijalnoj povelji i da predloži vremenski okvir u tu svrhu;
48. zabrinut je zbog nedostatka napretka u pogledu nesigurnih radnih uvjeta u uslugama skrbi, što ima dramatične posljedice na starije osobe kojima su potrebne takve usluge da žive dostojanstveno i da ostanu integrirane u društvo; poziva Komisiju i države članice da pojačaju napore u borbi protiv svih oblika diskriminacije starijih osoba i da zajamče njihove potrebe i prava; naglašava da je važno poduprijeti inicijative povezane s aktivnim starenjem;
49. naglašava da je dostupnost internetskih usluga diljem EU-a jedan od temeljnih preuvjeta za potpunu društvenu uključenost u Europi; primjećuje da neki dijelovi EU-a još nisu obuhvaćeni internetskim uslugama dobre kvalitete, najčešće u ruralnim područjima, što bi moglo dovesti do daljnjeg povećanja nejednakosti među Europljanima; potiče Komisiju i države članice da ubrzaju digitalnu transformaciju EU-a, koja bi se trebala usmjeriti na dobrobit svih generacija i baviti se sigurnošću u internetskom prostoru;
50. podsjeća na važnost sustavnog prikupljanja obveznih i raščlanjenih podataka o jednakosti te razvoja pokazatelja za mjerenje i izvješćivanje o napretku strategija EU-a protiv rasizma i diskriminacije; poziva Komisiju i države članice da pojačaju napore u tom pogledu; poziva Komisiju i države članice da prikupe podatke o jednakosti razvrstane prema rasnom i etničkom podrijetlu te prema drugim zaštićenim značajkama kako bi se dokumentirao rasizam i razviju javne politike koje zadovoljavaju potrebe pogođenih ljudi na stvaran i učinkovit način, uz potpuno poštivanje temeljnog prava na privatnost, zaštitu osobnih podataka i relevantno zakonodavstvo EU-a i nacionalno zakonodavstvo;

Strukturni rasizam

51. prepoznaje i osuđuje postojanje strukturnog rasizma u EU-u uzrokovanog stereotipima koje omogućuju diskursi koji diskriminiraju etničke manjine u svim područjima njihova života; duboko je zabrinut je zbog pojedinačnih, strukturnih i institucionalnih oblika rasizma i ksenofobije u EU-u te sve veće diskriminacije Arapa, crnih Europljana, osoba

azijskog podrijetla, Židova, muslimana i Roma; potiče države članice da stanu na kraj institucionalnim diskriminacijskim praksama, politikama i zakonima;

52. naglašava činjenicu da je pokret Black Lives Matter mobilizirao društva diljem svijeta kako bi se suočila s rasizmom i diskriminacijom tijela kaznenog progona; podsjeća na svoju Rezoluciju od 19. lipnja 2020. o prosvjedima protiv rasizma nakon smrti Georgea Floyd¹⁹, u kojoj se ponovno potvrđuje da su životi crnaca važni („Black Lives Matter”); ponavlja svoju potporu masovnim prosvjedima protiv rasizma i diskriminacije koji su se održali u europskim prijestolnicama i gradovima diljem svijeta nakon smrti Georgea Floyd 2020.; podupire poziv prosvjednika da se zauzme stav protiv ugnjetavanja i strukturnog rasizma u Europi; pozdravlja imenovanje koordinatora EU-a za borbu protiv rasizma u svibnju 2021., organizaciju sastanka na vrhu EU-a o borbi protiv rasizma, osnivanje stalnog foruma za savjetovanje s civilnim društvom o antirasizmu i zaključke Vijeća o suzbijanju rasizma i antisemitizma od 4. ožujka 2022.; osim toga, pozdravlja to što je Komisija po prvi put priznala postojanje strukturnog rasizma u svom akcijskom planu EU-a za borbu protiv rasizma za razdoblje 2020. – 2025. i utvrđivanje konkretnih mjera za borbu protiv rasizma i etničke diskriminacije u EU-u;
53. potiče institucije EU-a i države članice da se uhvate u koštac s temeljnim uzrocima strukturnog rasizma; poziva Komisiju i države članice da provedu mjere za rješavanje trajnih strukturnih nejednakosti u ključnim područjima kao što su kaznenopravni sustav, obrazovanje, stanovanje, zapošljavanje, zdravstvena skrb, roba i usluge; ističe važnu ulogu obrazovanja i medija u borbi protiv rasističkih diskursa i razgradnji predrasuda te stereotipa; poziva Komisiju i države članice da promiču osposobljavanje za borbu protiv diskriminacije;
54. poziva države članice da do kraja 2022. donesu nacionalne akcijske planove za borbu protiv rasizma i da prednost daju mjerama za rješavanje nedostatka pristupa pravosuđu i trajnih socioekonomskih nejednakosti u područjima kao što su stanovanje, zdravstvena skrb, zapošljavanje i obrazovanje, što treba prepoznati kao veliku prepreku potpunom uživanju temeljnih prava i ključnu prepreku uključenosti i ravnopravnosti; traži od Komisije da nadzire i osigura odgovarajuće praćenje tih nacionalnih akcijskih planova i akcijskog plana EU-a; nadalje traži od Komisije da prati i poduzme mjere protiv rasizma i diskriminacije u državama članicama, među ostalim pokretanjem postupaka zbog povrede obveze kako bi se promicala učinkovita primjena zakonodavstva;
55. ističe sve više rasističkih i ksenofobnih stavove koje gaje neki od predvodnika javnog mnijenja, političara i medija koji su doprinijeli stvaranju neprijateljskog okruženja za zagovornike i organizacije koje se bore protiv rasizma; poziva države članice da u potpunosti prenesu i primijene Okvirnu odluku 2008/913/PUP o suzbijanju određenih oblika i načina izražavanja rasizma i ksenofobije kazneno-pravnim sredstvima; potiče države članice da poduzmu potrebne mjere kako bi osigurale da se rasistički ili ksenofobni motiv smatra otegotnom okolnošću ili da sudovi takvu motivaciju uzmu u obzir pri određivanju kazni.
56. iznimno je zabrinut zbog postojanja i stalnog širenja ekstremnih desničarskih pokreta u EU-u, posebno neofašističkih i neonacističkih skupina; poziva države članice da

¹⁹ SL C 362, 8.9.2021., str. 63.

poduzmu hitne mjere za učinkovitu zabranu tih skupina; u međuvremenu poziva na više istraživanja o zakladama, članstvu, a posebno financiranju iza tih skupina u cilju utvrđivanja mogućeg stranog uplitanja; naglašava da je u nastavnom programu iz povijesti potrebno posvetiti veći prostor za objektivno i činjenično učenje o različitim rasnim ili etničkim ideologijama, kao što su ropstvo, kolonijalizam ili fašizam, te njihovim oblicima i podrijetlu, uključujući zlouporabu znanosti za njihovo opravdanje, kao i o njihovim posljedicama i mogućim ostacima u sadašnjim vremenima kako bi se suzbila opetovana ponovna pojava tih ideologija;

57. podsjeća da je potrebno posvetiti posebnu pozornost digitalizaciji i potencijalnim društvenim predrasudama koje se mogu uvesti u nove tehnologije; ističe potrebu za rješavanjem potencijalnih rizika od umjetne inteligencije ne kao tehnološkog, već društvenog problema, posebno za pojedince iz skupina koje se definiraju njihovom rasom; poziva Komisiju i države članice da uvedu mjere za sprečavanje da nove tehnologije, uključujući umjetnu inteligenciju, povećaju diskriminaciju, postojeće nejednakosti i siromaštvo; poziva Komisiju i države članice da osiguraju da se sustavi umjetne inteligencije vode načelima transparentnosti, objašnjivosti, pravednosti i odgovornosti te da se provedu neovisne revizije kako bi se spriječilo da ti sustavi pogoršaju problem rasizma; nadalje poziva Komisiju i države članice da se uhvate u koštac s rodnim razlikama i manjkom raznolikosti u sektoru IKT-a i sektoru znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike (STEM-a), posebno u razvoju novih tehnologija, uključujući umjetnu inteligenciju, te posebno na položajima na kojima se donose odluke;
58. potiče države članice da osiguraju potpunu provedbu Direktive o rasnoj jednakosti i Direktive o jednakosti pri zapošljavanju²⁰ kako bi se borile protiv trajnog rasizma protiv ljudi različitog podrijetla, etničke pripadnosti ili boje kože; osuđuje činjenicu da se rasne, etničke, jezične i vjerske manjine još uvijek suočavaju s duboko ukorijenjenim strukturnim i institucionalnim rasizmom, diskriminacijom, zločinima iz mržnje i govorom mržnje, nedostatkom pristupa pravdi te trajnim socioekonomskim nejednakostima koje su glavne prepreke njihovom potpunom uživanju njihovih temeljnih prava, socijalne uključenosti i jednakosti kao građani EU-a u svim sferama života, uključujući stanovanje, obrazovanje, zdravstvenu skrb i zapošljavanje;

Rodno uvjetovano nasilje, prava žena i prava LGBTIQ+ osoba

59. smatra neprihvatljivim da je rodno uvjetovano nasilje jedan od najraširenijih oblika nasilja u EU-u, pri čemu istraživanja Eu-a pokazuju da je svaka treća žena u Uniji, ukupno 62 milijuna žena, u nekom trenutku od svoje 15. godine doživjela fizičko ili seksualno nasilje te da je više od polovice žena (55 %) pretrpjela seksualno uznemiravanje; ističe da je rodno uvjetovano nasilje oblik diskriminacije i kršenje temeljnih prava, kao i rezultat rodnih stereotipa, heteropatrijarhalnih struktura, asimetrije moći te strukturnih i institucionalnih nejednakosti; naglašava da je važno da se interseksijski pristup usmjeren na žrtvu primjeni na sve politike i mjere za rješavanje problema rodno uvjetovanog nasilja; poziva Komisiju i države članice da pojačaju napore u tom smjeru;

²⁰ Direktiva Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenoga 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja, SL L 303, 2.12.2000., str. 16.

60. naglašava važnost borbe protiv rodno uvjetovanog nasilja u svim njegovim oblicima i promicanja rodne ravnopravnosti i prava žena; pozdravlja Komisijin prijedlog direktive o borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji²¹ od 8. ožujka 2022., u kojem se predlažu mjere za kriminalizaciju određenih oblika nasilja, uključujući kriminalizaciju silovanja na temelju nedostatka pristanka i određenih oblika nasilja na internetu, kao i mjere za zaštitu žrtava te poboljšanje pristupa pravosuđu, potporu žrtvama i prevenciju te sadrži odredbe o interseksionalnosti; naglašava prekograničnu dimenziju rodno uvjetovanog nasilja i ustraje na tome da se rodno uvjetovano nasilje mora rješavati na europskoj razini; poziva Komisiju da rodno uvjetovano nasilje doda na popis posebno teških kaznenih djela sadržanih u članku 83. stavku 1. UFEU-a;
61. apelira na Vijeće da zaključi Unijinu ratifikaciju Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Istanbulske konvencije); žali zbog činjenice da Bugarska, Češka, Mađarska, Latvija, Litva i Slovačka još nisu ratificirale konvenciju i ponavlja svoj poziv tim zemljama da to učine; ističe da bi Istanbulsku konvenciju trebalo shvatiti kao minimalni standard za iskorjenjivanje rodno uvjetovanog nasilja; oštro osuđuje pokušaje nekih država članica, posebno Poljske, da opozovu mjere koje su već poduzete u provedbi Istanbulske konvencije i borbi protiv nasilja te da se povuče iz Konvencije;
62. osuđuje djelovanja antirodnh i antifeminističkih pokreta kojima se sustavno napadaju prava žena i LGBTIQ osoba; potiče Komisiju da osigura da organizacije civilnog društva koje primaju financijsku i drugu potporu EU-a ne promiču rodnu diskriminaciju; pozdravlja prvu Strategiju o ravnopravnosti LGBTIQ osoba i nadalje osuđuje sve brojnije slučajeve diskriminacije, zločina iz mržnje i nasilja nad pripadnicima skupine LGBTIQ; potiče Komisiju da osigura odgovarajuće praćenje strategije;
63. osuđuje stalno i trajno nazadovanje u nekim državama članicama, osobito Poljskoj, Slovačkoj, Hrvatskoj i Litvi, u pogledu prava žena, uključujući spolno i reproduktivno zdravlje i prava; podsjeća da su reproduktivna prisila i uskraćivanje sigurnog i zakonitog pobačaja također oblik rodno uvjetovanog nasilja; ističe činjenicu da je Europski sud za ljudska prava u nekoliko navrata presudio da se restriktivnim zakonima o pobačaju i neprovedbom krše ljudska prava žena i djevojčica i njihova tjelesna autonomija; smatra neprihvatljivim da žene u mnogim zemljama nemaju pristup pobačaju i osuđuje smrt najmanje četiri žene u Poljskoj zbog primjene propisa kojima se zabranjuje pobačaj u gotovo svim okolnostima; snažno potiče države članice da poduzmu učinkovite korake za ispravljanje takvih postojećih kršenja ljudskih prava i prava žena te da uspostave potrebne mehanizme kako bi se spriječilo njihovo pojavljivanje u budućnosti; poziva Komisiju da pobačaj smatra temeljnim pravom, da ukloni sve prepreke pristupu pobačaju i osigura da se provodi u sustavima javne zdravstvene zaštite te da u svojim godišnjim izvješćima o vladavini prava stavi veći naglasak na spolno i reproduktivno zdravlje i prava;
64. oštro osuđuje diskriminaciju i segregaciju Romkinja u ustanovama za zdravstvenu skrb za majke; pozdravlja činjenicu da je Češka donijela zakon o naknadi žrtvama prisilne i nezakonite sterilizacije, i napominje da je slovačka vlada napravila iskorak 2021. godine

²¹ COM(2022)0105.

uputivši ispriku, ali za sada nije predložila zakon o naknadi; smatra da je pravo na pristup zdravlju, posebno spolnom i reproduktivnom zdravlju, temeljno pravo žena koja bi trebalo ojačati i koje se ni u kojem slučaju ne bi smjelo smanjiti ili oduzeti;

65. poziva sve države članice da poštuju tjelesnu autonomiju svih ljudi, posebno zabranom genitalnog sakaćenja interseksualnih osoba, praksi takozvane „konverzijske terapije” i prisilne sterilizacije transrodnih osoba kao preduvjeta za pravno priznavanje roda; ponavlja da bi zakone o priznavanju roda trebalo donijeti u skladu s međunarodnim standardima u području ljudskih prava, zbog čega bi priznavanje roda trebalo biti dostupno, cjenovno pristupačno, administrativno, brzo i utemeljeno na samoodređenju;
66. naglašava potrebu za priznavanjem svih partnerstava u svrhu slobode kretanja, među ostalim i za partnere državljana EU-a koji nisu iz EU-a; zabrinut je zbog nastavka neprovođenja presude Suda Europske unije u predmetu C-673/16 Coman & Hamilton, u kojem se utvrđuje da pojam „bračni drug” uključuje istospolne bračne drugove prema propisima EU-a o slobodi kretanja; ističe podnošenje pritužbe Komisiji u vezi s identičnim predmetom (A.B. i K.V. protiv Rumunjske – prijava br. 17816/21); naglašava da je nedjelovanje Komisije dovelo do toga da su tužitelji Coman i Hamilton pokrenuli postupak pred ESLJP-om u pokušaju da osiguraju pravnu zaštitu (Coman i drugi protiv Rumunjske – prijava br. 2663/21); ponavlja svoj poziv Komisiji da pokrene postupke zbog povrede uslijed neprovođenja predmeta Coman i Hamilton;
67. pozdravlja obvezu Komisije da 2022. objavi prijedlog uredbe o uzajamnom priznavanju roditeljstva među državama članicama, kojom će se stvoriti pravna sigurnost za dugine obitelji diljem EU-a;
68. ističe zabrinjavajući porast rodno uvjetovanog nasilja i nasilja u obitelji tijekom pandemije bolesti COVID-19; pohvaljuje brze odgovore nekih nacionalnih, regionalnih i lokalnih vlasti u uvođenje mjera za pomoć žrtvama nasilja u obitelji, kao što su povećanje broja telefonskih linija za pomoć i razmjena informacija, uvođenje programa korištenja šifri u ljekarnama, privremeni centri za savjetovanje u prodavaonicama prehrambenih proizvoda ili skrivene aplikacije kako bi se olakšalo prijavljivanje nasilja u obitelji i zlostavljanja; ističe, međutim, opći manjak skloništa ili drugih sigurnih mogućnosti smještaja za osobe koje su preživjele; stoga apelira na države članice da dodijele odgovarajuća sredstva postojećim skloništim kako bi im se pomoglo da povećaju svoje kapacitete, kao i da olakšaju uspostavu dodatnih skloništa i sigurnih stambenih objekata za žrtve, uključujući za osobe koje se brinu za maloljetnike; osim toga, poziva države članice da osiguraju da se usluge za žrtve smatraju ključnima i da ostanu otvorene te da budu nadopunjene odgovarajućim i specijaliziranim osposobljavanjem policijskih snaga, kao i ciljanim odgovorom pravosuđa u cilju povećanja spremnosti u budućnosti;
69. žali zbog pojačanog nazadovanja u pogledu prava žena i djevojčica, pri čemu su neke države članice nastojale umanjiti seksualno i reproduktivno zdravlje i prava, koristeći pandemiju bolesti COVID-19 kao izgovor za ograničavanje pristupa pobačaju, kontracepciji i ginekološkim uslugama; naglašava činjenicu da je u nekim državama članicama, usprkos pandemiji, bilo pokušaja da se ograniči postojeća zakonska zaštita za pristup žena pobačaju, uključujući uvođenje regresivnih uvjeta koji moraju biti ispunjeni prije nego što se pobačaj može provesti, kao što su obvezno i pristrano

savjetovanje ili razdoblje čekanja; posebno osuđuje više od 20 parlamentarnih pokušaja ograničavanja pristupa pobačaju u Slovačkoj tijekom tog razdoblja; snažno ističe da se usluge povezane sa spolnim i reproduktivnim zdravljem i pravima moraju prepoznati kao ključne i moraju biti dostupne čak i tijekom globalnih zdravstvenih kriza, s obzirom na osjetljivu vremensku prirodu tih usluga;

70. naglašava da je važno pobrinuti se da odgovor na krizu uzrokovanu bolešću COVID-19 obuhvaća rodnu perspektivu i rodno osviještenu izradu proračuna kao i ex post procjene učinka na rodnu ravnopravnost kako je predloženo u Strategiji Komisije za rodnu ravnopravnost za razdoblje 2020. - 2025.; potiče institucije EU-a da osiguraju rodno osviještenu politiku u svim politikama i djelovanjima EU-a;

Slobode

71. podsjeća na važnost podupiranja slobode, pluralizma i neovisnosti medija, osiguravanja transparentnosti vlasništva nad medijima i regulacije tržišne koncentracije, kao i pružanja zaštite novinara; smatra da su u EU-u prijeko potrebna obvezujuća pravila EU-a kojima se neovisnim medijima i novinarima pruža snažna i dosljedna zaštita od zlonamjernih tužbi kojima je namjera ušutkati ili zastrašiti ih, kako bi se okončala takva praksa zastrašivanja; poziva Komisiju da pojača svoje napore u tom smislu, među ostalim predlaganjem obvezujućih mjera te šticećenjem i promicanjem financiranja istraživačkog novinarstva;
72. osuđuje upotrebu strateških tužbi protiv javnog sudjelovanja (SLAPP) koje se koriste za ušutkavanje i zastrašivanje novinara i boraca za ljudska prava, uključujući borce za prava LGBTI osoba koji kritiziraju kršenja ljudskih prava; ističe da su SLAPP-ovi samo jedna od prijetnji slobodnim i pluralističkim medijima, a druge prijetnje uključuju komercijalni pritisak i imperative, politički pritisak, novinarsku autocenzuru o posebno kontroverznim temama, nesigurnost karijera novinara i veliki radni pritisci s kojima se suočavaju, pritisak koji osjećaju da zadrže pristup elitnim izvorima putem nekritičkog izvještavanja i izgleda da će njihova profesionalna promaknuća biti nemoguća ako prekrše neizgovorene i internalizirane pretpostavke u vezi s ispravnim „stavom“ koji treba zauzeti u pogledu posebno kontroverznih pitanja, posebice kada je riječ o vanjskoj politici; poziva države članice da zaštite i razviju neovisan, pluralistički i slobodan medijski sektor; u tom smislu osuđuje sve mjere usmjerene na ušutkavanje kritičkih medija i ugrožavanje slobode medija i pluralizma; naglašava hitnu potrebu za borbu protiv svih vrsta SLAPP-ova; pozdravlja nedavnu inicijativu Komisije da se izda preporuka o jamčenju zaštite, sigurnosti i osnaživanja novinara u Europskoj uniji; poziva Komisiju da bez odgađanja ispuni najave o Aktu o slobodi medija;
73. zabrinut je zbog izvješća da su vlasti nekih država članica upotrijebile špijunski program Pegasus u političke ili druge neopravdane svrhe za špijuniranje novinara, političara, odvjetnika, aktera civilnog društva i drugih osoba, čime su prekršile pravo EU-a i vrijednosti sadržane u članku 2. UEU-a i Povelji o temeljnim pravima; zabrinut je zbog upotrebe programa Pegasus protiv novinara, boraca za ljudska prava, članova oporbe i odvjetnika unutar i izvan EU-a; podsjeća da je Pegasus samo jedan od brojnih primjera programa koje su državni subjekti zlorabili u svrhu provođenja nezakonitog masovnog nadzora nad nevinim građanima; pozdravlja osnivanje istražnog odbora Europskog parlamenta za Pegasus koji će istražiti navodnu zlouporabu alata za nadzor i

opseg navodnih kršenja prava i sloboda sadržanih u članku 2. UEU-a i Povelji o temeljnim pravima te osigurati zaštitne mjere i preporuke;

74. ističe da su kampanje ocrnjivanja usmjerene protiv pripadnika zajednice LGBTIQ i civilnog društva u širem smislu raširenije u državama članicama u kojima je sloboda medija pod napadom; oštro osuđuje kontinuirane kampanje ocrnjivanja u javnim medijima usmjerene protiv sudaca, novinara i političara kritički nastrojenih prema trenutačnoj vladi, koje uključuju strateške tužbe protiv javnog sudjelovanja koje podnose vladine agencije, dužnosnici vlade, kompanije u državnom vlasništvu ili pojedinci blisko povezani s vladajućim koalicijama diljem Europe; potiče Komisiju da upotrijebi sve zakonodavne i izvršne alate koji su joj na raspolaganju kako bi spriječila te radnje zastrašivanja kojima se ugrožava sloboda izražavanja; poziva Komisiju da, u suradnji s udruženjima novinara, prati napade na novinare i izvještava o njima, kao i o tužbama čija je svrha ušutkavanje ili zastrašivanje neovisnih medija, te da zajamči pristup odgovarajućim pravnim lijekovima;
75. žali zbog činjenice da sigurnost novinara nije univerzalno zajamčena; ističe važnost medijskog pluralizma i potrebu za zaštitom novinara od prijetnji i napada kako bi se spriječila samocenzura i osigurala sloboda izražavanja te pravo na informiranje i zaštitila novinarska struka; poziva Komisiju da poboljša instrumente za procjenu mjera koje poduzimaju vlade kojima bi se mogla ugroziti sloboda informiranja i pluralizam;
76. osuđuje napade, pritvaranja i nasilje nad novinarima tijekom prosvjeda, koji nisu mogli izvještavati, a time i samo obavljati svoj posao; izražava duboku zabrinutost zbog slučajeva policijske brutalnosti, posebno protiv novinara, tijekom prosvjeda te poziva na odgovornost za ta djela; poziva Komisiju i države članice da zajamče sigurnost i zaštitu novinara, posebno tijekom prosvjeda;
77. naglašava da se u okviru međunarodnog prava o ljudskim pravima na slobodu mirnog okupljanja mogu zakonito postaviti određena ograničenja kako bi se zaštitilo javno zdravlje ili drugi legitimni interesi, ali ona moraju biti predviđena zakonom te nužna i razmjerna određenom cilju; izražava duboku zabrinutost zbog nekih općih zabrana prosvjeda, kao i određenih zabrana i ograničenja prosvjeda uvedenih tijekom pandemije bolesti COVID-19, dok to nije imalo utjecaja na druga javna okupljanja slične veličine, kao i zbog upotrebe sile protiv mirnih prosvjednika; zabrinut je zbog činjenice da države članice imaju različite pragove za upotrebu sile i oružja od strane tijela kaznenog progona radi održavanja javnog reda; poziva države članice da zaštite temeljna prava pri donošenju restriktivnih mjera i zakona u vezi sa slobodom izražavanja, okupljanja i udruživanja te omoguće okruženje u kojem je kritika dio zdrave rasprave o bilo kojem pitanju od javnog interesa;
78. duboko je zabrinut zbog napada, uznemiravanja, nasilja i prijetnji usmjerenih protiv novinara, boraca za ljudska prava i drugih osoba koje razotkrivaju strano upletanje i kampanje dezinformiranja; potiče države članice da u kontekstu brzog povećanja dezinformacija, prijevара i političke propagande u svoje kurikule uključe ciljane aktivnosti prilagođene dobi usmjerene na razvoj kritičkog razmišljanja, medijske pismenosti i digitalnih vještina; poziva na posvećivanje većeg naglaska na građanski odgoj usredotočenog na temeljna prava, demokraciju i sudjelovanje u javnim poslovima;

79. primjećuje da je položaj nekoliko država članica na međunarodnim ljestvicama slobode medija oslabio; naglašava nezamjenjivu ulogu javnih medija i ističe kako je nužno osigurati i održavati njihovu neovisnost od političkog uplitanja; oštro osuđuje prijetnje slobodi medija, uključujući uznemiravanje i napade na novinare i zviždače, neuvažavanje njihove pravne zaštite kao i zarobljavanje medija (en. media capture) i politički motivirane akcije usmjerene na medijski sektor;
80. duboko je zabrinut zbog dodatnog pogoršanja slobode medija u Mađarskoj, Poljskoj i Sloveniji te različitih reformi koje su vladajuće koalicije provela kako bi se smanjila raznolikost i ušutkali kritički stavovi u medijima; nadalje je zabrinut zbog nedostatka transparentnog i jasnog skupa načela za distribuciju oglašavanja medijskim kućama od strane nacionalnih, regionalnih i lokalnih vlasti u nekim državama članicama; duboko žali zbog pogoršanja gospodarske situacije u medijima tijekom pandemije bolesti COVID-19 i smatra da treba poduzeti posebne mjere kako bi se ublažio učinak pandemije na medijske kuće;
81. izražava zabrinutost zbog osnivanja tijela pod kontrolom vlade koja upravljaju velikim dijelom medija i preuzimanja javnih medija kako bi služili političkim interesima; podsjeća da situacije u kojima je vlasništvo nad medijima i dalje vrlo koncentrirano, bilo u vladinim bilo u privatnim rukama, predstavljaju znatan rizik za raznolikost informacija i stajališta zastupljenih u medijskim sadržajima; podsjeća da su sloboda izražavanja i informiranja, uključujući slobodu umjetničkog izražavanja, i sloboda medija temelji demokracije i vladavine prava te potiče države članice da zajamče neovisnost svojih medijskih vlasti; podsjeća da je pravo traženja, primanja i prenošenja informacija i ideja usmenim, pisanim ili tiskanim putem, u umjetničkom obliku ili bilo kojim drugim medijima, sastavni dio slobode umjetničkog izražavanja;
82. poziva Komisiju da zajamči pravilnu provedbu Direktive o audiovizualnim medijskim uslugama, uz posvećivanje posebne pozornosti neovisnosti regulatornih tijela za medije, transparentnosti vlasništva nad medijima i medijske pismenosti; Poziva Komisiju da učinkovito koristi postupke zbog povrede prava u situacijama u kojima države članice te odredbe provode nepravilno ili nepotpuno;
83. napominje da su neke mjere koje su države članice poduzele u borbi protiv bolesti COVID-19 ozbiljno utjecale na pravo na privatnost i zaštitu podataka, da se nije u potpunosti savjetovalo s tijelima za zaštitu podataka, da nužnost i proporcionalnost nisu uvijek bile jasne, te da je u mnogim slučajevima nedostajala čvrsta pravna osnova i da nije provedena odgovarajuća evaluacija; poziva Komisiju, Europskog nadzornika za zaštitu podataka i Europski odbor za zaštitu podataka da bez odgode procijene situaciju;
84. izražava duboku zabrinutost zbog slabe i neujednačene provedbe Opće uredbe o zaštiti podataka²² zbog čega postoji opasnost da uredba postane papirnati tigar i ne pruža stvarnu zaštitu građanima EU-a; žali zbog činjenice što je Komisija zanemarila poziv Parlamenta na pokretanje postupaka zbog povrede protiv Irske zbog nepravilne provedbe Opće uredbe o zaštiti podataka;
85. zabrinut je zbog internih smjernica Europske komisije o upravljanju dokumentacijom i

²² Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka, SL L 119, 4.5.2016., str. 1.

arhivima, koje se temelje na pogrešnom tumačenju Uredbe (EZ) br. 1049/2001 o pristupu dokumentima²³, te zbog isključivanja tekstualnih poruka iz područja primjene pravila o pristupu dokumentima, što je Europski ombudsman nazvao „nepravilnosti u postupanju”; žali zbog činjenice što su neke države članice onemogućile učinkovito ostvarivanje prava građana na pristup dokumentima nepotrebним odgađanjem ili čak ukidanjem rokova za zahtjeve za pristup dokumentima; ističe da je to dovelo ne samo do nedostatka povjerenja u vlasti među građanima EU-a već i do ugrožavanja medijskog pluralizma u EU-u;

Stanje i kršenja temeljnih prava na vanjskim granicama EU-a

86. naglašava da je spašavanje života pravna obveza propisana međunarodnim pravom i pravom EU-a; oštro osuđuje kazneni postupak pokrenut u nekim državama članicama protiv organizacija civilnog društva i pojedinaca zbog pružanja humanitarne pomoći migrantima; poziva države članice da osiguraju da se ne progoni pojedince i organizacije civilnog društva koje pomažu migrantima iz humanitarnih razloga;
87. osuđuje činjenicu što su neke države članice donijele zakone, politike i prakse koje narušavaju učinkovitu zaštitu ljudskih prava izbjeglica, tražitelja azila i migranata na kopnu i na moru; poziva Komisiju i države članice da ljudska prava migranata, tražitelja azila i izbjeglica te načelo podjele odgovornosti postave u središte njihove politike o migracijama i azilu;
88. oštro osuđuje slučajeve prisilnog vraćanja i kršenja temeljnih prava i nasilje na vanjskim granicama EU-a prema migrantima, izbjeglicama i tražiteljima azila, koje su osudile institucije poput Međunarodne organizacije za migracije²⁴, kao i kriminalizaciju humanitarnih radnika i aktivista te upotrebu financijskih sredstava EU-a, koja su nerazmjerno poslužila za izgradnju zatvorenih objekata i jačanje vanjskih granica; poziva Komisiju i države članice da uspostave potpuno razvijen sustav praćenja temeljnih prava kako bi se istražile sve tvrdnje o odbijanju i kršenju temeljnih prava i povećala transparentnost mjera poduzetih na vanjskim granicama, na što poziva Agencija EU-a za temeljna prava;²⁵; poziva Komisiju da pokrene postupke zbog povrede prava ako postoje naznake o prisilnom vraćanju i nasilju;
89. izražava duboku zabrinutost zbog objavljenih informacija o Agenciji za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex) u kojima se priznaje njezina uključenost u prisilnom vraćanju i znanje o tome; poziva Frontex da primjeni članak 46. svoje uredbe²⁶ i da obustavi sve operacije u državama članicama u kojima se takvi slučajevi događaju te da osigura potpunu transparentnost i odgovornost svojih operativnih aktivnosti; poziva Komisiju da provede istragu i poduzme potrebne mjere u Frontexu kako bi se stalo na kraj tim praksama;

²³ Uredba (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2001. o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije, SL L 145, 31.5.2001., str. 43.

²⁴ Međunarodna organizacija za migracije, ‘IOM calls for end to pushbacks and violence against migrants at EU external borders’ („Međunarodna organizacija za migracije poziva na zaustavljanje prisilnog vraćanja i nasilja nad migrantima na vanjskim granicama EU-a“), 9. veljače 2021.

²⁵ Agencija EU-a za temeljna prava, izvješće o temeljnim pravima za 2021., travanj 2021.

²⁶ Uredba (EU) 2019/1896 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2019. o europskoj graničnoj i obalnoj straži, SL L 295, 14.11.2019., str. 1.

90. poziva države članice da uspostave odgovarajuće postupke kojima se jamči saslušanje osoba prije nego što ih se vrati susjednoj državi članici te da ih se službeno obavijesti o donesenoj odluci; osuđuje činjenicu da se migranti i tražitelji azila uhićeni nakon prelaska unutarnje ili vanjske granice EU-a ne saslušavaju sustavno prije nego što se vrate susjednoj državi članici te da ih se o tome ne obavještava sustavno; podsjeća na obvezu država članica da učinkovito jamče pravo na pošteno suđenje i pravo na jednakost pred zakonom svim ljudima;
91. izražava duboku zabrinutost zbog maloljetnika bez pratnje koji prelaze vanjske granice EU-a, posebno njegove istočne i južne granice, te poziva države članice da obrate posebnu pozornost na slučajeve maloljetnika bez pratnje na tim prijelazima;
92. duboko je zabrinut zbog sve veće upotrebe tehnologije na granicama, s time da neke od tehnologija mogu biti iznimno nametljive; snažno potiče Komisiju i države članice da uspostave neovisne mehanizme nadzora na granicama, koji bi također trebali obuhvaćati praćenje aktivnosti nadzora granica, te da osiguraju poštovanje temeljnih prava;

Zločin iz mržnje i govor mržnje

93. zabrinut je zbog porasta slučajeva govora mržnje i kampanja ocrnjivanja diljem država članica, koje često provode visoki javni dužnosnici ili vodeći političari i koji su posebno usmjereni na medije, nevladine organizacije i određene društvene skupine ili manjine, kao što su pripadnici skupine LGBTIQ; ističe njihov neosporan utjecaj na građanski prostor, čime se stvara nesigurno okružje za civilno društvo i borbe za ljudska prava; zabrinut je zbog brojnih primjera napada na LGBTIQ urede i osoblje samo 2021. u nekoliko država članica;
94. osuđuje sve vrste zločina iz mržnje, govora mržnje i neutemeljenih optužbi ili optužbi sastavljenih u lošoj vjeri, izvan interneta ili na njemu, koji su utemeljeni na diskriminaciji bilo koje vrste, kao što su diskriminacija na temelju spola, rase, boje kože, etničkog ili društvenog podrijetla, genetskih obilježja, jezika, vjeroispovijesti ili uvjerenja, političkih ili bilo kojih drugih opredjeljenja, pripadnosti nacionalnoj manjini, na temelju vlasništva, rođenja, invaliditeta, dobi ili seksualne orijentacije; izražava zabrinutost zbog zločina iz mržnje i kaznenih djela koja se odnose na poticanje na diskriminaciju ili nasilje koja su se javljala tijekom pandemije bolesti COVID-19 i tako dovodila do stigmatizacije određenih posebno ranjivih pojedinaca; podsjeća da su rasizam i ksenofobija kaznena djela, a ne mišljenja;
95. pozdravlja Komisijin Prijedlog odluke Vijeća o proširenju popisa kaznenih djela u EU-u na govor mržnje i zločin iz mržnje te poziva Vijeće da s dužnom pažnjom radi na njegovu jednoglasnom donošenju; podsjeća na potrebu da Komisija i države članice surađuju s internetskim poduzećima kako bi se osigurale odgovarajuće zaštitne mjere i temeljito provodio Kodeks ponašanja za borbu protiv nezakonitog govora mržnje na internetu;

Zaštita okoliša

96. ističe članak 37. Povelje o temeljnim pravima, kojim se potvrđuje da mjere za postizanje visoke razine zaštite okoliša i poboljšanja kvalitete okoliša moraju biti uključene u politike Unije;

97. poziva Komisiju da bez odgode donese odgovarajuće zakonodavne inicijative te da provede donošenje dodatnog planiranog zakonodavstva u skladu s izvornim vremenskim okvirom; naglašava hitnu potrebu uključivanja relevantnih ekoloških pitanja u postupak donošenja odluka za sve politike i inicijative; vjeruje da održivost mora biti vodeće načelo svih makroekonomskih politika kako bi se osigurao pravedan prijelaz na ekološki održivo gospodarstvo, uz zaštitu i stvaranje održivog zapošljavanja, kako bi se riješila jedna od najvećih prijetnji s kojima se čovječanstvo ikada suočilo;
98. poziva na provedbu Aarhuške konvencije, u kojoj se povezuju ekološka prava i ljudska prava; ističe da ugrožavanje okoliša i činjenica da neka javna tijela ne pružaju informacije o ozbiljnim rizicima za okoliš kojima su izloženi pojedinci mogu imati ozbiljne i štetne posljedice za pojedince; poziva na zaštitu novinara, aktivista, nevladinih organizacija, boraca za prava, zviždača i zaštitnika javnih interesa koji djeluju u tim područjima;
- - ◦
99. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji te vladama i parlamentima država članica.

MIŠLJENJE MANJINE

Autor: Nicolaus Fest (ID).

„Konačna verzija izvješća predstavlja prikaz stanja temeljnih prava u EU-u koji ne odražava stvarnost.

Prema ovom izvješću, stanje u EU-u je u patološkoj krizi. Opisuje se kao mjesto opasno za LGBT osobe, rasistički nastrojeno prema Romima, nepoželjno za migrante.

Istina je drugačija: unatoč nekim pojedinačnim događajima, koji se mogu smatrati fiziološkim u složenom i raznolikom sustavu kao što je EU, sveukupno stanje temeljnih prava je prilično zdravo.

Države članice imaju dostatan sustav provjere i ravnoteže kako bi zajamčile poštovanje temeljnih prava, a zakonodavstvo svake države članice pruža zaštitne mjere za zaštitu temeljnih prava.

Ideološka mantra da je EU u izvanrednom stanju i kontinuirano stvaranje novih definicija kategorija kojima je potrebna posebna zaštita od strane zakonodavca, dovodi do daljnjeg nepotrebnog zakonodavnog opterećenja i nerazmjernog uplitanja EU-a u nacionalne nadležnosti, čemu se protivimo.

Relevantni njemački primjeri kršenja temeljnih prava u izvornoj verziji g. Festa nisu se smatrali vrijednima za razmatranje i izbrisani su, pokazujući da je pristup većine situaciji temeljnih prava čisto ideološki i ne temelji se na činjenicama.

21.4.2022

MIŠLJENJE ODBORA ZA PREDSTAVKE

upućeno Odboru za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove

o stanju temeljnih prava u Europskoj uniji – godišnje izvješće za godine 2020. - 2021.
(2021/2186(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Mario Furore

PRIJEDLOZI

Odbor za predstavke poziva Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uključi sljedeće prijedloge:

1. izražava zabrinutost zbog broja predstavki u kojima se navode slučajevi diskriminacije, a osobito diskriminacije osoba s invaliditetom, povrede njihovih radničkih i socijalnih prava, prava na pristupačno radno mjesto i neovisan život; u tom kontekstu naglašava da je diskriminacija i dalje jedna od najozbiljnijih i najneprihvatljivijih prijetnji temeljnim pravima te da je ne treba tolerirati ni u jednom aspektu života; podsjeća da se EU temelji na raznolikosti, pluralizmu, toleranciji i nediskriminaciji; naglašava da diskriminacija i rasizam ugrožavaju ljudsko dostojanstvo, životne mogućnosti, blagostanje, dobrobit, a često i sigurnost; žali zbog činjenice da je Prijedlog direktive Vijeća o primjeni načela ravnopravnosti osoba bez obzira na vjeru ili uvjerenje, invaliditet, dob ili spolnu orijentaciju (COM(2008)0426) („horizontalna Direktiva o suzbijanju diskriminacije”) i dalje blokiran u Vijeću te poziva Komisiju da odblokira tu situaciju predlaganjem novog zakonodavstva za suzbijanje diskriminacije bez snižavanja standarda ako Vijeće ne odobri taj tekst prema nacrtu iz 2008.; poziva države članice da djelotvorno pristupe rješavanju svakog navodnog slučaja diskriminacije i da ih riješe poboljšavanjem vlastitih pravnih sustava i donošenjem čvršćih mjera u skladu s pravom EU-a i međunarodnim standardima ljudskih prava kako bi se osigurale najviše razine zaštite; ističe potrebu za ciljanim naporima na razini EU-a i nacionalnoj razini kako bi se riješile povrede prava osoba s invaliditetom;
2. pozdravlja činjenicu da je, u skladu s preporukama Parlamenta, Komisija donijela ambicioznu strategiju za prava osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. - 2030.; ponovno potvrđuje temeljnu važnost provedbe predloženih mjera i daljnjeg razvoja nacionalnih mjera kako bi se osiguralo da osobe s invaliditetom nisu u nepovoljnom položaju i da ih se ne diskriminira u pogledu zapošljavanja, obrazovanja i socijalne uključenosti; smatra da je neizmjerljivo važno unaprijediti aktivnosti kojima je cilj uklanjanje prepreka kojima se osobe s invaliditetom sprječavaju da potpuno i ravnopravno sudjeluju u društvu kako bi u potpunosti iskoristile svoja temeljna prava; poziva Komisiju i države članice da osiguraju da sve mjere za provedbu Strategije o pravima osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. - 2030. na nacionalnoj razini i razini

EU-a budu potpuno u skladu s Konvencijom UN-a o pravima osoba s invaliditetom;

3. poziva države članice da osiguraju djelotvornu praktičnu provedbu Direktive Vijeća 2000/43/EZ o provedbi načela jednakog postupanja prema osobama bez obzira na njihovo rasno ili etničko podrijetlo (Direktiva o rasnoj jednakosti) i da osiguraju djelotvornu provedbu Okvirne odluke Vijeća 2008/913/PUP o suzbijanju određenih obrazaca i izraza rasizma i ksenofobije kazneno-pravnim sredstvima (Okvirna odluka o rasizmu i ksenofobiji) kako bi se suzbila ustrajna afrofobija, antiromizam, antisemitizam i islamofobija; ističe da bi države članice trebale uspostaviti ili revidirati nacionalne strategije integracije kako bi se osiguralo osnaživanje svih osoba, bez obzira na rasu, etničko podrijetlo, vjeru, rod ili bilo koje drugo obilježje, da bi mogle aktivno sudjelovati u društvenom, gospodarskom, političkom i kulturnom životu; oštro kritizira činjenicu da neke države članice nisu u potpunosti i pravilno prenijele Okvirnu odluku o rasizmu i ksenofobiji u svoja nacionalna prava; žali zbog toga što se odredbe Direktive o rasnoj jednakosti i dalje ne provode pravilno u svim državama članicama;
4. izražava žaljenje zbog činjenice da se i dalje nedovoljno provode temeljna prava žena u Europi; duboko je zabrinut zbog povećanja reakcionarnih trendova usmjerenih na žene; ponavlja svoje čvrsto stajalište o osiguravanju rodne ravnopravnosti i zaštite prava žena, uključujući prava na spolno i reproduktivno zdravlje; izražava zabrinutost zbog broja predstavi u kojima se navode slučajevi diskriminacije na temelju roda, a osobito u pogledu mjera koje utječu na prava žena, kao što su pravo na pobačaj i nasilje nad ženama i djevojčicama; poziva Komisiju da hitno poduzme daljnje mjere za zaštitu prava žena, a pogotovo da provede Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Istanbulska konvencija) na europskoj razini putem odgovarajućeg zakonodavstva; poziva države članice koje još nisu ratificirale tu konvenciju da to učine bez odlaganja; žali zbog činjenice da su se tijekom pandemije slučajevi nasilja nad ženama i djevojčicama, kao i drugi oblici rodno uvjetovanog nasilja, povećali u zabrinjavajućoj mjeri; ozbiljno je zabrinut zbog pravnih akata donesenih u nekim državama članicama kojima se narušavaju prava žena i rodna ravnopravnost; pozdravlja Komisijin prijedlog direktive o suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji te poziva na njezino poboljšanje kako bi na odgovarajući način obuhvatila sve oblike rodno uvjetovanog nasilja; ponovno poziva Komisiju da na popis kaznenih djela u EU-u doda rodno uvjetovano nasilje;
5. naglašava važnost najboljih interesa djeteta, među ostalim, u prekograničnim obiteljskim sporovima; naglašava važnost bliske suradnje i učinkovite komunikacije između različitih nacionalnih i lokalnih tijela uključenih u postupke o skrbi nad djecom; poziva države članice da uvedu nediskriminirajuće sustave praćenja i ocjenjivanja za slučajeve povezane s djecom kako bi se zajamčilo potpuno poštovanje temeljnih prava djeteta, posebno načela najboljeg interesa djeteta; poziva države članice da poštuju pravo djece da vide svoje roditelje unatoč restriktivnim mjerama koje su države članice uvele u iznimnim okolnostima, kao što je pandemija, pod uvjetom da to ne ugrožava sigurnost i zdravlje djece;
6. ističe da bi EU i njegove države članice trebali učinkovito suzbijati diskriminirajuće ili nasilno ponašanje i reakcije u pogledu školovanja i sudjelovanja djece manjinskog podrijetla, osobito djece migranata, izbjeglica i romske djece, putem provedbe zakona i promicanjem uzajamnog razumijevanja i socijalne kohezije; poziva države članice da se

u okviru redovnih školskih programa strukturno posvete temama poštovanja različitosti, međukulturnog razumijevanja i ljudskih prava, uključujući prava djece;

7. smatra da se pripadnici zajednice LGBTIQ suočavaju s nekim od najvećih izazova u pogledu temeljnih prava, a posebno u pogledu prava na nediskriminaciju; ozbiljno je zabrinut zbog rezultata ankete Agencije EU-a za temeljna prava o iskustvu pripadnika zajednice LGBTIQ u pogledu ljudskih i temeljnih prava koji pokazuju „neznan, ako uopće ikakav napredak” posljednjih godina; izražava žaljenje zbog značajnih razlika među državama članicama u tim pitanjima; naglašava da je pravo osobe na samoodređenje svojeg spola, seksualne orijentacije ili rodnog identiteta nepovredivo; izražava žaljenje zbog toga što se pravom EU-a pripadnici zajednice LGBTIQ štite od diskriminacije na temelju spolne orijentacije samo u području zapošljavanja; naglašava da je, unatoč napretku postignutom posljednjih godina u pogledu prihvaćanja zajednice LGBTIQ u društvu, položaj pripadnika te zajednice u EU-u još uvijek kritičan jer su i dalje izloženi diskriminaciji u svim područjima života, uključujući verbalne i fizičke napade koji se i dalje u velikoj mjeri skrivaju od javnosti zbog straha od negativnih posljedica; iznimno je zabrinut zbog nazadovanja u području prava LGBTIQ osoba i stajališta o njima, kao i zbog naglog povećanja učestalosti govora mržnje, često od strane javnih aktera; strogo osuđuje retoriku usmjerenu protiv LGBTIQ zajednice i proglašavanje „zona bez LGBT osoba” ili „zona slobodnih od LGBT ideologije”;
8. izražava zabrinutost zbog činjenice da se na zemljovidu Rainbow Europe 2021., godišnjem referentnom alatu organizacije ILGA-Europe (Europska regija Međunarodne udruge lezbijki, homoseksualaca, biseksualaca, transseksualaca i interseksualaca), ističe gotovo potpuna stagnacija u području ljudskih prava pripadnika LGBTIQ zajednice, osobito u pogledu priznavanja LGBTIQ osoba u obiteljskom zakonodavstvu u Europi; izražava žaljenje zbog diskriminacije kojoj su u EU-u i dalje izložene duguine obitelji i njihova djeca, među ostalim, zbog toga što im se oduzimaju prava na temelju njihove spolne orijentacije ili rodnog identiteta, rodnog izražavanja roditelja ili partnera tijekom iskorištavanja temeljnog prava na slobodu kretanja unutar EU-a; pozdravlja povijesnu presudu Suda Europske unije u predmetu Coman iz lipnja 2018. u kojoj se pojašnjava da pojam „bračni drug” u smislu odredbi prava EU-a o slobodi boravka građana EU-a i članova njihovih obitelji uključuje istospolne bračne drugove; poziva države članice koje ne priznaju istospolna partnerstva ili brakove da izmijene svoje nacionalno zakonodavstvo kako bi pružile pravni okvir kojim se osigurava pravilna provedba te presude Suda EU-a; potiče Komisiju da bez odlaganja iznese prijedlog zakonodavstva EU-a o uzajamnom priznavanju roditeljstva;
9. čvrsto smatra da Komisija mora poboljšati svoj općeniti pristup poštovanju temeljnih prava izbjeglica, podnositelja zahtjeva za azil i migranata; naglašava da su oni jedna od najranjivijih društvenih skupina i da se moraju ispuniti njihove osnovne potrebe; izražava veliko žaljenje zbog toga što su vraćanja migranata upotrebom bilo kojeg sredstva postala standardna u nekoliko država članica; ponovno ističe kako je hitno potrebno izraditi pravednu, djelotvornu i humanu politiku azila u EU-u te potiče Komisiju da pojača napore u tom smjeru;
10. poziva Komisiju da osigura da se izbjeglicama, migrantima i podnositeljima zahtjeva za azil zajamči sustav dostojanstvenog prihvata i smještaja te da se pritom poštuje načelo ljudskog dostojanstva, kao i njihova temeljna prava; zamoliti države članice i Komisiju

za suradnju na jamčenju dostatne zaštite temeljnih prava podnositelja zahtjeva za azil;

11. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog niza privremenih mjera koje je Komisija donijela radi rješavanja izvanredne situacije na vanjskim granicama EU-a s Bjelarusom, kojim se prešutno podupire trenutačna praksa vraćanja na granicama EU-a te se podnositelje zahtjeva za azil ostavlja bez pristupa zaštiti;
12. sa zabrinutošću primjećuje da su postojane nejednakosti i nedostatak uspješnih politika za osiguravanje osnovne infrastrukture i usluga povećali jaz između romskih zajednica i općeg stanovništva, među ostalim u obrazovanju, te su doveli do pogoršanja uvjeta za Rome u ključnim područjima kao što su zapošljavanje, zdravstvena zaštita i stanovanje; izražava žaljenje zbog malog sveukupnog napretka prvog Okvira EU-a za nacionalne strategije integracije Roma; poziva Komisiju i države članice da pojačaju svoje napore u osiguravanju potpune jednakosti, uključenosti i sudjelovanja Roma na razini EU-a i nacionalnoj razini;
13. ističe da je potrebno ostvariti veći napredak u pogledu zaštite temeljnih prava izbjeglica, posebno s obzirom na razvoj situacije u pogledu kretanja migranata; u tom kontekstu potiče Komisiju da razvije dodatne pristupe kojima se jamči poštovanje temeljnih prava;
14. potiče Komisiju da, u kontekstu povećanja broja slučajeva diskriminacije na različitim osnovama, posebno na temelju spola, spolne orijentacije i rodnog identiteta, osigura poštovanje Povelje Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”) i usklađenost s njom upotrebom svih predviđenih pravnih instrumenata; poziva Komisiju i Agenciju za temeljna prava da zajedno rade na podizanju razine osviještenosti o tom problemu kako bi se zajamčila ravnopravnost svih građana EU-a;
15. smatra da bi posebnu pozornost trebalo posvetiti načelu nediskriminacije koje se temelji na članku 21. Povelje i naglašava da se ta odredba mora propisno poštovati; stoga poziva Komisiju da dodatno razvije strog mehanizam za redovitu procjenu stanja temeljnih prava, a posebno prava na nediskriminaciju, s obzirom na to da je to jedno od prava koja se najčešće krše;
16. poziva na potpunu provedbu zakonodavstva i strože sankcije protiv svake diskriminacije na temelju rase, etničkog ili socijalnog podrijetla, vjeroispovijesti ili uvjerenja, pripadnosti nacionalnoj manjini, invalidnosti, dobi, roda, rodnog izražavanja, rodnog identiteta, spolne orijentacije, spolnih obilježja, boravišnog statusa ili zdravlja;
17. naglašava da je pandemija bolesti COVID-19 pokazala ozbiljne nedostatke u kapacitetima i pripravnosti sustava zdravstvene zaštite, obrazovanja, zapošljavanja i socijalne zaštite država članica; čvrsto vjeruje da države članice u velikoj mjeri moraju poboljšati svoje sustave zdravstvene zaštite, socijalne skrbi i socijalne pomoći kako bi osigurale pružanje pune potpore svima, a osobito ranjivijima, čak i tijekom krize, pri čemu se na odgovarajući način štite zdravstvena, ekonomska i socijalna prava svih; prima na znanje sve veći broj predstavi koje se odnose na zdravlje povezanih, među ostalim, sa širenjem pandemije bolesti COVID-19 tijekom posljednje dvije godine, što utječe na pristup zdravstvenoj zaštiti, osobito pacijenata s kroničnim bolestima; ističe visoku razinu komorbiditeta povezanih s bolesti COVID-19 među pacijentima s kroničnim bolestima; podsjeća na kritičnu situaciju među pacijentima s rijetkim bolestima u brojnim državama članicama, uključujući pacijente s mijalgijom

encefalomijelitisom / sindromom kroničnog umora, koji nisu dobili dijagnozu, odgovarajuće liječenje i liječničku skrb;

18. naglašava da mjere povezane s pandemijom bolesti COVID-19 koje su donijele mnoge države članice zadiru u prava i slobode zajamčene pravnim poretkom Unije, kao što su sloboda kretanja osoba, uključujući putovanje, rad i studiranje unutar EU-a i unutar pojedinačnih zemalja, osobito u ranim fazama pandemije bolesti COVID-19 za tisuće mobilnih radnika, uključujući sezonske radnike i prekogranične radnike diljem Unije, sloboda izražavanja i informiranja te pravo na privatnost i zaštitu podataka, posebno u vezi s javnim zdravljem i mjerama poduzetim za njegovu zaštitu; naglašava da se mjere poduzete za ograničavanje pandemije moraju temeljiti na pristupu utemeljenom na ljudskim pravima i moraju biti neophodne, na temelju prava, privremene i razmjerne te osiguravati potpunu usklađenost s pravilima i načelima Povelje;
19. primjećuje da su ograničenja uvedena zbog suočavanja s pandemijom također unazadila rad civilnog društva; naglašava da organizacije civilnog društva imaju važnu ulogu u pomoći žrtvama povrede temeljnih prava, kao i u podizanju svijesti i prevenciji; poziva Komisiju i države članice da pruže potporu civilnom društvu i da donesu mjere kojima se omogućuje njihov rad;
20. naglašava da izvanredna situacija ne smije biti izlika za zaobilaženje demokratskih načela zakonodavnog procesa; poziva države članice da osiguraju da iznimne mjere donesene tijekom izvanrednih stanja budu transparentne i da uključuju relevantne osobe te da osiguraju da sve izvanredne mjere budu neophodne, strogo razmjerne i da se uvode samo na potrebno vrijeme; poziva Komisiju da nastavi pratiti i ocjenjivati izvanredne mjere uvedene za suočavanje s pandemijom u kontekstu temeljnih vrijednosti EU-a utvrđenih u članku 2. Ugovora o Europskoj uniji, uključujući temeljna prava, vladavinu prava i demokraciju; smatra da Komisija mora u potpunosti i transparentno povratno izvješćivati javnost o ishodima svih njezinih procjena izvanrednih mjera koje su države članice donijele tijekom pandemije;
21. sa žaljenjem primjećuje velik broj predstavljeni o hitnim mjerama karantene koje je nekoliko država članica usvojilo zbog pandemije i koje su možda ograničile prava i slobode građana, kao što su sloboda izražavanja i informiranja, sloboda okupljanja i udruživanja te sloboda kretanja i boravka; stoga poziva Komisiju i države članice na učinkovito suzbijanje diskriminacije povezane s bolešću COVID-19 te govora mržnje i rasizma usmjerenih prema etnički manjinskim skupinama, migrantima i izbjeglicama ili osobama migrantskog podrijetla;
22. ponavlja da svi imaju pravo na obrazovanje koje je zajamčeno člankom 14. Povelje i naglašava da to pravo mora biti zajamčeno u svim okolnostima i za svako dijete, uključujući djecu iz ranjivih skupina i skupina u nepovoljnom položaju; zabrinut je zbog posljedica koje su zatvaranja škola tijekom pandemije bolesti COVID-19 mogle ostaviti na mentalno zdravlje i budućnost djece; poziva države članice da osiguraju jednako i kvalitetno obrazovanje za svu djecu, čak i u razdoblju krize kao što je pandemija; potiče države članice da razmjene najbolje prakse u tom pogledu;
23. naglašava da je zbog izvanrednih mjera koje su donijele brojne države članice pristup liječnicima i uslugama zdravstvene zaštite, uključujući bolnice, bio ograničen;

medicinska liječenja koja nisu hitna, uključujući kirurške zahvate, često su odgađana te je broj hospitaliziranih pacijenata koji boluju od raka naglo pao; poziva države članice da poštuju pravo svih ljudi na zdravstvenu zaštitu;

24. naglašava da je zatvaranje obrazovnih ustanova u svim državama članicama dovelo do nezapamćenog prelaska na internetsko učenje iako obrazovni sustavi nisu imali digitalnu infrastrukturu te da je manje od 40 % nastavnika bilo spremno na upotrebu digitalnih tehnologija u poučavanju¹ i da brojna kućanstva s niskim prihodima nisu imala pristup računalima; poziva države članice da poštuju pravo na obrazovanje i da ne diskriminiraju djecu iz kućanstava s niskim prihodima;
25. naglašava da su mjere ograničavanja u državama članicama utjecale i na rad sudova i pravosudnih sustava;
26. upućuje na predstavke povezane s pandemijom u kojima se kritiziraju ograničenja putovanja, osobito za parove koji žive u različitim zemljama, kao i na one u kojima se pokreće pitanje nedostatka odgovarajuće zaštite na radu za radnike u osjetljivim situacijama i problema u ishodu EU digitalne potvrde za osobe koje su preboljele zarazu bolešću COVID-19; ističe važnost pravodobnog razmatranja i rješavanja svih slučajeva nesukladnosti s pravom EU-a i osiguravanja provedbe najviših razina zdravlja i sigurnosti u svim radnim okruženjima, kao i u privatnom i obiteljskom životu;
27. upućuje na brojne primljene predstavke u kojima se osuđuje ekološki kriminal, uključujući ekološki kriminal s prekograničnim posljedicama povezan s, među ostalim, nezakonitom sječom stabala, nezakonitom trgovinom otpadom i nezakonitim odlaganjem otpada, nezakonitom trgovinom divljom faunom i florom i uništavanjem koje izaziva pogoršanje uvjeta bioraznolikosti i povećane razine krčenja šuma, onečišćenje tla, vode i zraka; ističe hitnu potrebu za jačanjem aktualnog pravnog okvira EU-a koji narušavaju značajna ograničenja i nedostaci kako bi se osigurale najviše razine zaštite zdravlja građana i okoliša;
28. ističe preambulu Aarhuške konvencije o pravu svake osobe da živi u okolišu pogodnom za njezino zdravlje i dobrobit te članak 37. Povelje u kojemu se potvrđuje da mjere u cilju ostvarenja visoke razine zaštite okoliša i poboljšanja kvalitete okoliša moraju biti ugrađene u politike Unije; prima na znanje ozbiljno povećanje broja predstavi u području okoliša i naglašava hitnu potrebu za uključivanjem relevantnih pitanja u području okoliša u proces donošenja odluka za sve politike; podsjeća na svoju rezoluciju naslovljenu „Strategija EU-a za bioraznolikost do 2030.: Vraćanje prirode u naše živote²” te smatra da bi pravo na zdrav okoliš trebalo biti priznato u Povelji i poziva na djelovanje u tom pogledu; napominje da sudska praksa Europskog suda za ljudska prava pruža samo neizravnu zaštitu prava na zdrav okoliš sankcioniranjem samo povreda zaštite okoliša koje istodobno izazivaju kršenje drugih ljudskih prava koja su već priznata u Europskoj konvenciji o ljudskim pravima; poziva na to da se u

¹ Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj, TALIS 2018 Results, Izdavaštvo OECD-a, Pariz, 2019. Glavno istraživanje (Međunarodna standardna klasifikacija obrazovanja na razini 2) provedeno je u 31 zemlji OECD-a, uključujući 22 države članice EU-a (Austrija, Belgija, Bugarska, Hrvatska, Cipar, Češka, Danska, Estonija, Finska, Francuska, Mađarska, Italija, Latvija, Litva, Malta, Nizozemska, Portugal, Rumunjska, Slovačka, Slovenija, Španjolska i Švedska).

² Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0277.

Konvenciji prepozna stvarna vrijednost prirode i ekosustavâ u kontekstu međuodnosa ljudskih društava i prirode i da se zajamči pravo na siguran, čist, zdrav i održiv okoliš, na što je pozvala parlamentarna skupština Vijeća Europe u svojoj preporuci iz rujna 2021.; prima na znanje zabrinutost građana EU-a izraženu u predstavkama upućenim Parlamentu u pogledu remećenja i narušavanja okoliša te njihove zahtjeve za pravo na život u zdravom okolišu i pristup pravosuđu u okolišnim stvarima;

29. ponavlja da su vladavina prava, sloboda medija i učinkovita borba protiv korupcije u samoj srži naših društava te su naše temeljne vrijednosti; naglašava da su povrede načela vladavine prava i slobode medija, kao i širenje korupcije koje iz toga proizlazi, ipak ustrajne u Uniji i da se broj tih slučajeva čak povećao tijekom pandemije;
30. izražava zabrinutost zbog prijetnje koju različiti oblici propagande i dezinformacija, uključujući propagandu protiv cijepjenja, predstavljaju za ljudski život i zdravlje, slobodu govora i izražavanja te za neovisnost medija, kao i zbog negativnih posljedica koje bi to moglo imati na kvalitetu političke rasprave i sudjelovanje građana u demokratskim društvima; poziva Komisiju da promiče jačanje medijske pismenosti i da ulaže u nju, da aktivno podržava kvalitetno novinarstvo i potiče zaštitu podataka te da stvara transparentnije internetsko okruženje, istodobno štiteći slobodu medija i pluralizam;
31. izražava zabrinutost zbog aktualnih napada na neovisnost pravosuđa u nekim državama članicama EU-a; izražava ozbiljnu zabrinutost zbog negativnih događaja koji su se dogodili u Mađarskoj i u Poljskoj; izražava zabrinutost zbog nedostatka napretka u pogledu postupka iz članka 7. u Vijeću;
32. ponovno izražava žaljenje zbog djelotvornog ograničavanja područja primjene Povelje zbog ograničavajućeg tumačenja njezina članka 51.; podsjeća na to da očekivanja građana nadilaze strogu provedbu Povelje i da bi cilj trebao biti učiniti ta prava što djelotvornijima; ponavlja svoj poziv na razmatranje proširenja tumačenja članka 51. izvan područja primjene prava Unije ili na njegovo potpuno brisanje, kako je navedeno u prethodnim rezolucijama³; naglašava da nacionalni parlamenti imaju središnju ulogu u promicanju i zaštiti prava iz Povelje na svojim državnim područjima; potiče države članice da u potpunosti poštuju načela Povelje u svojoj izradi zakonodavstva kako bi se osiguralo da njihovi nacionalni zakoni poštuju najviše standarde zaštite temeljnih prava; smatra da se međuparlamentarnom suradnjom u pitanjima povezanim s primjenom Povelje između Europskog parlamenta i nacionalnih parlamenata može poboljšati sukladnost s Poveljom;
33. naglašava da upotreba Povelje u sudnicama može doprinijeti tome da Povelja postane bitna u životima ljudi; izražava žaljenje zbog toga što je poznavanje Povelje među nacionalnim kaznenopravnim stručnjacima i dalje loše⁴ te to može doprinijeti nepravilnoj primjeni temeljnih prava; poziva Komisiju i države članice da povećaju razinu osposobljavanja o Povelji među pravnim stručnjacima;

³ Rezolucija od 27. veljače 2014. o stanju temeljnih prava u Europskoj uniji (2012.), SL C 285, 29.8.2017., str. 112.

⁴ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, „Strategija za jačanje primjene Povelje o temeljnim pravima u EU-u” (COM(2020)0711).

34. podsjeća na to da bi zaštita fizičkih osoba tijekom obrade njihovih osobnih podataka trebala biti temeljno pravo; iako se Općom uredbom o zaštiti podataka osiguravaju načini da ljudi zaštite svoje osobne podatke, a time i svoju privatnost, upozorava da nastaju povrede podataka zbog kojih dolazi do povrede povjerljivosti, dostupnosti i integriteta te se prava i slobode pojedinaca izlažu riziku ili velikom riziku; potiče Komisiju i Europskog nadzornika za zaštitu podataka da nastave ulagati napore u nadzor provedbe odgovarajućih tehničkih i organizacijskih mjera od strane odgovornih subjekata kako bi se izbjegle povrede zaštite podataka;
35. podsjeća na to da je sloboda izražavanja, mišljenja te primanja i prenošenja informacija i ideja temeljno pravo; izražava zabrinutost zbog stvaranja, širenja i umnožavanja lažnih ili manipuliranih informacija s pomoću digitalnih tehnologija u političke, ideološke ili komercijalne svrhe; napominje da takve aktivnosti izazivaju neposredne razorne učinke u našim društvima te mogu imati ozbiljne posljedice za demokraciju i ljudska prava; potiče Komisiju i države članice da pokrenu inicijative kojima se poziva na višedimenzionalne i višedioničke odgovore za suzbijanje dezinformacija, jačanje uloge slobodnih, neovisnih i raznolikih medija, ulaganje u medije i digitalnu pismenost, osnaživanje pojedinaca i ponovnu izgradnju povjerenja javnosti;
36. izražava zabrinutost zbog činjenice da žrtve rijetko prijavljuju zločine iz mržnje zbog neprimjerenih mjera zaštite i neuspjeha vlasti u pogledu ispravnog istraživanja i osuđivanja zločina iz mržnje u državama članicama; poziva Vijeće da nastavi procjenu prijedloga Komisije za odluku Vijeća o zločinu iz mržnje i govoru mržnje te da službeno obavijesti Parlament bez odlaganja o svojoj jednoglasnoj odluci;
37. pozdravlja prijedlog Komisije o međuinstitucijskoj Europskoj deklaraciji o digitalnim pravima i načelima kao referentnoj točki za usmjeravanje europske digitalne transformacije i pionirske uloge Europe u digitalnim politikama; podsjeća na to da Povelja potječe iz vremena kad digitalno gospodarstvo nije bilo poznato kao danas; stoga smatra da su naponi za zaštitu naših građana u digitalnoj sferi raspršeni u bezbrojnim prijedlozima, rezolucijama i zakonodavnim aktima; poziva na izradu europske povelje za digitalna prava kojom se štite prava EU-a u digitalnom dobu i pristup internetu se, među ostalim, prepoznaje kao ljudsko pravo;
38. ističe da su temeljna prava, demokracija i vladavina prava vrijednosti koje se međusobno nadopunjuju, a njihovo narušavanje može postati sustavna prijetnja za Uniju; smatra da namjerni proces nazadovanja vladavine prava u Poljskoj i Mađarskoj ozbiljno narušava kapacitet građana da u potpunosti iskoriste svoja temeljna prava predviđena Poveljom; izražava zabrinutost zbog sve većeg broja povreda u području vladavine prava i temeljnih prava u nekim drugim državama članicama;
39. iznimno je zabrinut zbog upotrebe nadzorne tehnologije za narušavanje ljudskih prava, što je izašlo na vidjelo u nedavnim otkrićima skandala u pogledu softvera Pegasus poduzeća NSO u kojemu je potvrđena špijunaža, među ostalim, boraca za ljudska prava i novinara; ističe neizmjernu važnost donošenja učinkovitijih nacionalnih i međunarodnih pravila u tom području kako bi se zajamčile potpuna zaštita i sigurnost organizacija civilnog društva, boraca za ljudska prava, novinara i drugih pojedinaca koji su izloženi kibernetičkom nadzoru i kibernetičkom uplitanju.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	21.4.2022
Rezultat konačnog glasovanja	+: 25 -: 4 0: 4
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Alex Agius Saliba, Alviina Alametsä, Andris Ameriks, Marc Angel, Margrete Auken, Alexander Bernhuber, Markus Buchheit, Ryszard Czarnecki, Francesca Donato, Eleonora Evi, Agnès Evren, Gheorghe Falcă, Emmanouil Fragkos, Gianna Gancia, Ibán García Del Blanco, Alexis Georgoulis, Vlad Gheorghe, Peter Jahr, Radan Kanev, Stelios Kypouropoulos, Cristina Maestre Martín De Almagro, Dolors Montserrat, Emil Radev, Sira Rego, Frédérique Ries, Alfred Sant, Massimiliano Smeriglio, Yana Toom, Loránt Vincze, Michal Wiezik, Kosma Złotowski
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Mario Furore, Maite Pagazartundúa

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

25	+
NI	Mario Furore
EPP	Alexander Bernhuber, Agnès Evren, Gheorghe Falcă, Peter Jahr, Stelios Kypouropoulos, Dolors Montserrat, Emil Radev
Renew	Vlad Gheorghe, Maite Pagazaurtundúa, Frédérique Ries, Yana Toom, Michal Wiezik
S&D	Alex Agius Saliba, Andris Ameriks, Marc Angel, Ibán García Del Blanco, Cristina Maestre Martín De Almagro, Alfred Sant, Massimiliano Smeriglio
GUE/NGL	Alexis Georgoulis, Sira Rego
Verts/ALE	Alviina Alametsä, Margrete Auken, Eleonora Evi

4	-
ECR	Ryszard Czarnecki, Emmanouil Fragkos, Kosma Złotowski
NI	Francesca Donato

4	0
ID	Markus Buchheit, Gianna Gancia
EPP	Radan Kanev, Loránt Vincze

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	13.7.2022						
Rezultat konačnog glasovanja	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 60%;">+:</td> <td style="text-align: right;">46</td> </tr> <tr> <td>-:</td> <td style="text-align: right;">11</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">1</td> </tr> </table>	+:	46	-:	11	0:	1
+:	46						
-:	11						
0:	1						
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Magdalena Adamowicz, Abir Al-Sahlani, Konstantinos Arvanitis, Katarina Barley, Fernando Barrena Arza, Pietro Bartolo, Vladimír Bilčík, Karolin Braunsberger-Reinhold, Patrick Breyer, Jorge Buxadé Villalba, Anna Júlia Donáth, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Sophia in 't Veld, Marina Kaljurand, Fabienne Keller, Peter Kofod, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Nuno Melo, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Paulo Rangel, Terry Reintke, Diana Riba i Giner, Isabel Santos, Birgit Sippel, Vincenzo Sofo, Tineke Strik, Ramona Strugariu, Annalisa Tardino, Yana Toom, Tom Vandendriessche, Bettina Vollath, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos						
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Bartosz Arłukowicz, Malin Björk, Gwendoline Delbos-Corfield, Cyrus Engerer, Daniel Freund, Balázs Hidvéghi, Beata Kempa, Jaak Madison, Fulvio Martusciello, Philippe Olivier, Anne-Sophie Pelletier, Rob Rooker, Róza Thun und Hohenstein, Nils Ušakovs, Tomáš Zdechovský						
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Daniel Buda, Ladislav Ilčić, David Lega, Lucia Vuolo						

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

46	+
EPP	Magdalena Adamowicz, Bartosz Arłukowicz, Vladimír Bilčík, Karolin Braunsberger-Reinhold, Daniel Buda, David Lega, Jeroen Lenaers, Fulvio Martusciello, Nuno Melo, Paulo Rangel, Lucia Vuolo, Javier Zarzalejos
RENEW	Abir Al-Sahlani, Anna Júlia Donáth, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Sophia in 't Veld, Fabienne Keller, Moritz Körner, Maite Pagazaurtundúa, Ramona Strugariu, Róza Thun und Hohenstein, Yana Toom
S&D	Katarina Barley, Pietro Bartolo, Cyrus Engerer, Maria Grapini, Evin Incir, Marina Kaljurand, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Isabel Santos, Birgit Sippel, Nils Ušakovs, Bettina Vollath, Elena Yoncheva
GUE/NGL	Konstantinos Arvanitis, Pernando Barrena Arza, Malin Björk, Anne-Sophie Pelletier
VERTS/ALE	Patrick Breyer, Gwendoline Delbos-Corfield, Daniel Freund, Alice Kuhnke, Terry Reintke, Diana Riba i Giner, Tineke Strik

11	-
ECR	Jorge Buxadé Villalba, Ladislav Ilčić, Beata Kempa, Rob Rooker, Vincenzo Sofo
ID	Peter Kofod, Jaak Madison, Philippe Olivier, Annalisa Tardino, Tom Vandendriessche
NI	Balázs Hidvéghi

1	0
EPP	Tomáš Zdechovský

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani